

GUIA SUPERVISORA RELATIVA A L'APLICACIÓ DE LA NIIF 9

Gestió del risc de crèdit

Recomanació EB 01/2018

AUTORITAT FINANCERA ANDORRANA

21 de desembre del 2018

AUTORITAT FINANCERA ANDORRANA

C. Bonaventura Armengol, 10 · Ed. Montclar, bloc 2, 4a planta

AD500 Andorra la Vella · Principat d'Andorra

Tel. (+376) 80 88 98 · Fax. (+376) 86 59 77

www.afa.ad

Publicat per Autoritat Financera Andorrana

© Autoritat Financera Andorrana

No s'autoritza la transformació, modificació i còpia parcial o total de cap dels continguts

A photograph of a city street with tall buildings, overlaid with a blue gradient and motion blur effects. The word 'ÍNDEX' is centered in white text.

ÍNDEX

Índex

A.	Introducció	5
B.	Classificació i mesurament d'actius financers	7
B.1.	Avaluació del model de negoci.....	7
B.2.	Característiques dels fluxos d'efectiu contractuals dels actius financers.....	7
C.	Marc general de gestió del risc de crèdit	7
C.1.	Concessió d'operacions	8
C.2.	Modificació de les condicions	11
C.3.	Avaluació, seguiment i control del risc de crèdit.....	13
C.3.1.	<i>Principis generals per a l'avaluació, el seguiment i el control del risc de crèdit.....</i>	<i>13</i>
C.3.2.	<i>Principis generals per a l'estimació de les cobertures de les pèrdues per risc de crèdit .</i>	<i>15</i>
C.3.3.	<i>Requisits per a les estimacions individualitzades de les cobertures .....</i>	<i>17</i>
C.3.4.	<i>Requisits per a les estimacions col·lectives de les cobertures .....</i>	<i>21</i>
C.4.	Garanties i Taxacions.....	25
C.4.1.	<i>Definicions i tipus de garanties eficaces.....</i>	<i>25</i>
C.4.2.	<i>Valoració de les garanties reals.....</i>	<i>26</i>
D.	Classificació de les Operacions en funció del risc de crèdit.....	27
D.1.	Risc normal (Fase 1)	29
D.2.	Risc normal amb increment significatiu del risc (Fase 2).....	29
D.2.1.	<i>Criteris generals per a la classificació de les operacions com a risc normal amb increment significatiu del risc .....</i>	<i>29</i>
D.2.2.	<i>Operacions de refinançament, refinançades o reestructurades classificades com a risc normal amb increment significatiu del risc.....</i>	<i>32</i>
D.3.	Risc dubtós (Fase 3)	33
D.3.1.	<i>Criteris generals per a la classificació de les operacions com a risc dubtós.....</i>	<i>33</i>
D.3.2.	<i>Operacions dubtoses per raons distintes de la morositat .....</i>	<i>33</i>
D.3.3.	<i>Operacions dubtoses per raó de la morositat.....</i>	<i>34</i>
D.3.4.	<i>Operacions de refinançament, refinançades o reestructurades classificades com a risc dubtós .....</i>	<i>35</i>
D.3.5.	<i>Meritament d'interessos a les operacions classificades com a risc dubtós .....</i>	<i>37</i>
D.4.	Risc fallit	38
E.	Solucions alternatives	39
F.	Risc de crèdit per raons de Risc- País.....	41

A. Introducció

El 24 de juliol del 2014 l'*International Accounting Standards Board* (en endavant, IASB) va emetre la NIIF 9; "Instruments financers" (en endavant, NIIF 9) que reemplaça la Norma Internacional de Comptabilitat 39, "Reconeixement i Valoració" (en endavant, NIC 39). El 22 de novembre del 2016, la Comissió Europea va adoptar la NIIF 9 mitjançant el Reglament (UE) 2016/2067 pel qual les entitats europees aplicaran aquesta norma per als períodes anuals que comencen a partir de l'1 de gener del 2018.

L'objectiu de la NIIF 9 és millorar la informació financera sobre els instruments financers abordant les preocupacions que van sorgir respecte d'això durant la crisi financera. En particular, la NIIF 9 respon a la crida del G20 a favor d'un model més prospectiu per al reconeixement de les pèrdues esperades als actius financers.

Mitjançant l'Acord Monetari entre la Unió Europea i el Principat d'Andorra, del 30 de juny del 2011, el Principat d'Andorra es va comprometre a adaptar el marc jurídic andorrà a la regulació de la Unió Europea pel que fa a la legislació financera i bancària.

En aplicació de l'article 8 de l'Acord Monetari, Andorra ha de transposar i implementar els actes jurídics i les normes de la Unió Europea previstos a l'annex de l'esmentat Acord, actualitzat anualment per la Comissió Europea en el marc de la celebració del Comitè Mixt. En aquest marc, en data 28 de desembre del 2016, es publica el *Decret pel qual s'aprova el marc comptable aplicable a les entitats operatives del Sistema financer andorrà i als Organismes d'Inversió Col·lectiva de dret andorrà de conformitat amb les normes internacionals d'informació financera adoptades a la Unió Europea (NIIF-UE) que han estat alhora adoptades per Andorra (NIIF-Andorra), de data 22 de desembre del 2016 (d'ara en endavant el Decret).*

Als articles 4 i 5 d'aquest Decret es preveu la creació d'un Comitè Tècnic que ha d'emetre un dictamen dirigit al Govern d'Andorra en el que s'avalui la conveniència d'adoptar totes les noves NIIF-UE, prèviament adoptades a la Unió Europea, així com de modificar les NIIF-UE ja adoptades.

En aquesta línia, l'article 2.2 del Decret estableix que *"quan l'AFA prevegi que no és possible completar el procediment que es detalla als articles 4 i 5 en relació amb l'adopció d'una o diverses NIIF-UE simultàniament a la seva entrada en vigor a la Unió Europea, pot autoritzar les entitats que així ho desitgin a adoptar les dites normes de manera anticipada, mitjançant la publicació d'un Comunicat tècnic en el qual s'identifiquin expressament les NIIF-UE, l'adopció anticipada de les quals s'autoritza, i els terminis de la dita adopció."*

L'AFA, mitjançant el Comunicat tècnic núm. 251/08, de data 21 de març del 2018, va autoritzar les entitats bancàries andorranes a adoptar, de forma anticipada, per a l'exercici 2018, les NIIF-UE, de forma simultània a la seva entrada en vigor a la Unió Europea i poder així continuar essent NIIF-UE compliant.

En aquest sentit, la NIIF 9 introdueix grans canvis a la classificació i a la valoració dels instruments financers, al deteriorament per risc de crèdit i a les cobertures comptables. En múltiples ocasions, es requereix l'aplicació del judici expert per part de les entitats. En aquest sentit, dins dels canvis que introdueix la NIIF 9, es poden destacar:

- La classificació dels instruments financers: els instruments de deute han de classificar-se a les diferents carteres en funció de les seves característiques contractuals i del model de negoci seguit per l'entitat per a la seva gestió. L'avaluació d'aquestes qüestions requereix que les entitats fixin criteris i l·lindars sobre la base del seu judici expert.
- El deteriorament dels actius financers: canvi en el model de deteriorament dels actius financers, que passen de basar-se en la pèrdua incorreguda per a estimar-se en funció de la pèrdua esperada amb la finalitat de registrar el reconeixement del deteriorament dels actius financers amb anterioritat. Els nous criteris per a l'estimació del deteriorament dels actius financers requereixen que les entitats, sobre la base de la seva experiència històrica, del seu judici expert

sobre les expectatives macroeconòmiques i de les seves expectatives de recobriment, estimin les pèrdues esperades dels seus actius financers.

En aquesta línia, l'AFA ha desenvolupat aquesta guia que recull les expectatives supervisores i les bones pràctiques a la implantació de la NIIF 9 per part de les entitats bancàries andorranes i a la gestió del risc de crèdit. En aquest sentit, sobre la base d'aquesta guia, que és totalment compatible amb les NIIF, l'AFA analitzarà les diferències entre les cobertures registrades per les entitats i les seves expectatives de cobertures mínimes, amb l'objectiu de concloure si el dèficit podria impactar en la seva solvència i hauria de cobrir-se mitjançant recursos propis en el marc del Pilar II del coeficient de solvència.

És sota aquest prisma que s'ha d'entendre aquesta guia que recull criteris relatius a la concessió i al seguiment de les operacions creditícies. En particular, les entitats han de gestionar el risc de crèdit assumit amb els seus clients sobre la base dels grups econòmics identificats. Així mateix, les entitats han d'identificar i classificar les operacions de refinançament i reestructuració en funció de les seves característiques i expectatives de cobrament.

Per a l'estimació de les cobertures per risc conforme als criteris recollits a la NIIF 9, les entitats han de disposar de bases de dades àmplies, profundes i traçables que els permetin determinar les probabilitats d'impagament dels seus clients, i en cas d'impagaments, les pèrdues i l'exposició en els diferents escenaris macroeconòmics prèviament definits per l'entitat. Atès que les entitats andorranes hauran d'incórrer en esforços molt elevats per desenvolupar aquesta informació, l'AFA, sobre la base del seu coneixement del sistema creditici andorrà i les dades històriques de les quals disposa, ha estimat diferents paràmetres i ha proposat una solució alternativa aplicable als models col·lectius de les entitats bancàries andorranes.

No obstant això, cal recordar que els administradors de les entitats són els responsables de la informació recollida als seus estats financers i que els auditors han de revisar que aquesta informació reflecteixi la imatge fidel de la realitat econòmica i financera.

En aquest sentit, s'espera que les entitats, en l'elaboració de la seva informació financera i els auditors, en el seu treball de revisió, tinguin en consideració el contingut d'aquesta guia.

Finalment, cal destacar que l'AFA té la intenció de publicar una guia relativa a les seves expectatives com a supervisor bancari en relació amb les valoracions de les garanties immobiliàries, la independència i el procés de selecció dels taxadors en seguiment a la normativa europea, així com el registre i la valoració dels actius adjudicats.

En aquest sentit, aquesta Autoritat espera que les entitats bancàries considerin com a objectiu prioritari realitzar un acurat seguiment del valor de les garanties i reduir del seu balanç el volum d'actius adjudicats en el menor període de temps possible, entenent que la permanència d'aquests actius al seu balanç és evidència de potencial deteriorament del seu valor. Així, les polítiques comptables de les entitats bancàries hauran de considerar l'antiguitat al balanç dels actius adjudicats en l'estimació del seu deteriorament per tal que el seu valor es redueixi en funció de la seva antiguitat.

La present guia, que desenvolupa determinats aspectes de la gestió del risc de crèdit de la NIIF 9, és aplicable a tot el Grup bancari andorrà, excepte l'apartat "E Solucions alternatives" que s'ha d'aplicar únicament als riscos assumits a Andorra.

B. Classificació i mesurament d'actius financers

B.1. Avaluació del model de negoci

1. Conforme al que es disposa a la NIIF 9, el model de negoci adoptat per l'entitat en relació amb un actiu financer és un dels factors que s'han d'analitzar per concloure sobre la seva classificació i, per tant, sobre el criteri de valoració aplicable a l'actiu.

En aquesta línia, es pressuposa, que el model de negoci per a un actiu o classe d'actius financers canvia quan l'estratègia de l'entitat per a aquest actiu o classe d'actius es modifica. En aquest sentit, es pressuposa que, un cop que un actiu financer es reclassifiqui perquè el model de negoci per a aquest actiu hagi canviat, el model de negoci adoptat per l'entitat per a l'actiu no tornarà a canviar fins passat un període de temps de, al menys, 2 anys.

2. La NIIF 9 disposa que, perquè un actiu financer pugui valorar-se pel seu cost amortitzat, a més de complir amb el criteri SPPI; el model de negoci de l'entitat ha de tenir l'objectiu de mantenir-lo per percebre els seus fluxos d'efectiu contractual; de forma que les vendes d'aquesta classe d'actiu no siguin significatives; entenent com a tal aquelles que superin el 5% del seu valor en llibres.

B.2. Característiques dels fluxos d'efectiu contractual dels actius financers

3. La NIIF 9 estableix (paràgraf B4.1.9C NIIF 9) que, en cas que un actiu financer presenti valor temporal del diner modificat, s'hagi d'efectuar una comparació entre els fluxos contractuals de l'instrument i els fluxos que s'estima que tindria si el valor temporal de l'actiu no hagués estat modificat; ambdós fluxos sense descomptar (*benchmark test*). En aquest sentit, s'espera que, amb caràcter general, les entitats considerin que existeix una diferència significativa quan el resultat de l'esmentada comparació sigui superior al 5%.
4. D'altra banda, en relació amb el criteri "de mínims" recollit a la NIIF 9 (paràgraf B4.1.18 NIIF 9), amb caràcter general, es considera que una diferència superior al 2,5% no pot considerar-se de tal condició.
5. En relació amb les clàusules d'amortització anticipada, la NIIF 9 (paràgraf B4.1.11 (b)) disposa que no vulneren el criteri SPPI si la quantitat pagada per anticipat representa substancialment l'import del principal i interessos sobre el principal no pagats, encara que pugui incloure compensacions addicionals per la cancel·lació de l'actiu abans del seu venciment. En aquesta línia, es considera que la comissió de cancel·lació anticipada d'un actiu no vulnera el criteri SPPI si l'import de la comissió no supera el 5% del valor en llibres de l'actiu a la data de la cancel·lació.

C. Marc general de gestió del risc de crèdit

6. Les polítiques per a la gestió del risc de crèdit hauran de ser aprovades pel Consell d'Administració, o l'òrgan equivalent, que s'encarregarà de la seva revisió periòdica.

Les polítiques es desenvoluparan en metodologies, procediments i pràctiques per a:

- i) la concessió de les operacions;
- ii) la modificació de les seves condicions;

- iii) l'avaluació, el seguiment i el control del risc de crèdit, amb la classificació de les operacions i l'estimació de les cobertures incloses, i
- iv) la definició i la valoració de les garanties eficaces.

Les polítiques, les metodologies i els procediments de les entitats hauran de permetre una identificació anticipada del deteriorament de les operacions i una estimació raonable de les cobertures de risc de crèdit.

7. Les polítiques i el seu desenvolupament hauran de ser coherents amb el nivell de tolerància al risc de l'entitat. Les polítiques i les seves actualitzacions hauran d'estar adequadament documentades i justificades i, entre la documentació necessària, s'hauran d'incloure les propostes i dictàmens dels corresponents departaments de control intern de l'entitat. En particular, les entitats hauran de mantenir un control adequat sobre les polítiques aplicables en cada moment de manera que no quedin dubtes sobre les que estan vigents en un moment determinat.

Hauran de detallar, entre d'altres:

- a) les responsabilitats i les facultats delegades dels diferents òrgans i persones encarregades de la concessió, la modificació, l'avaluació, el seguiment, i el control de les operacions;
  - b) els requisits que hauran de reunir les anàlisis i avaluacions de les operacions abans de la seva concessió i durant la seva vigència;
  - c) la documentació mínima que hauran de contenir els diferents tipus d'operacions per a la seva concessió i durant la seva vigència;
  - d) la freqüència de seguiment de les operacions; i
  - e) les actuacions que haurà de dur a terme l'entitat quan no se satisfacin els pagaments en els terminis contractualment fixats.
8. El Consell d'Administració i la funció d'auditoria interna vetllaran perquè les polítiques, les metodologies, els procediments i les pràctiques siguin adequats, s'implantïn eficientment i es revisin regularment.
9. En la gestió del risc de crèdit, tant en la concessió d'operacions com en el seu seguiment, les entitats tindran en consideració de forma conjunta les exposicions assumides amb diferents titulars d'un mateix grup econòmic. D'altra banda, les eines, les metodologies i els sistemes utilitzats per les entitats hauran d'adaptar-se al tipus de cartera o segment als que pertanyin l'operació, el titular o el grup econòmic i a la rellevància de l'exposició assumida.

C.1. Concessió d'operacions

10. Les polítiques per a la concessió d'operacions hauran d'incloure qüestions com:
- a) Els mercats, productes, tipus de clientela, monedes i terminis amb els quals s'operarà, els requisits que hauran de complir els titulars i els grups econòmics, així com, en el seu cas, les garanties de les operacions.

En aquest sentit, l'entitat ha de disposar de polítiques, processos i sistemes per a la identificació i per al seguiment dels grups econòmics.
  - b) Els límits globals als riscos i a les seves taxes anuals de creixement, i les circumstàncies en què excepcionalment es permetrien operacions fora dels límits i de les condicions generals aprovades.

En aquesta línia, l'entitat haurà de definir límits a nivell client, grup econòmic, sector i producte.

- c) La política de preus, que haurà d'estar orientada a cobrir, al menys, els costos de finançament, d'estructura i de risc de crèdit inherents a cada classe d'operació.

L'entitat calcularà el cost del risc de crèdit per als diferents grups homogenis de risc en els quals s'emmarquin les operacions de manera coherent amb el seu historial de reconeixement de cobertures, riscos fallits, imports fallits en riscos que romanen al balanç i recuperacions; així com l'evolució econòmica prevista. La revisió periòdica de la política de preus haurà de donar resposta al canvis ocorreguts a l'estructura de costos i als riscos de cada classe d'operació.

La concessió d'una operació amb un tipus d'interès per sota del seu cost evidencia que el preu de la transacció difereix del seu valor raonable. En aquest supòsit, l'operació concedida s'ha de registrar inicialment pel seu valor raonable, de manera que la diferència entre aquest valor raonable i l'import disposat es reconeixerà directament com una despesa al compte de pèrdues i guanys, ja sigui immediatament, ja sigui de forma diferida com un ajustament del valor raonable.

- d) La política de finançament a entitats o parts vinculades, que haurà de preveure condicions i terminis similars als concedits a altres entitats amb un risc de crèdit similar i amb les que no existeix vinculació.
- e) La política de finançament de promocions immobiliàries, que hauria d'incloure un límit màxim al percentatge de finançament del cost d'adquirir la propietat del terreny i del seu desenvolupament posterior, amb el desenvolupament urbanístic i l'edificació inclosos.
- f) El finançament del cost d'adquisició de terrenys per al seu posterior desenvolupament urbanístic no serà superior al 50% del valor més petit entre el cost d'adquisició i el seu valor de taxació conforme al que s'estableix a l'apartat "C.4 Garanties i taxacions", excepte en aquelles circumstàncies previstes a les polítiques de les entitats i que estiguin degudament justificades.
- g) Els criteris de concessió d'operacions en moneda estrangera, que hauran d'atendre primordialment a la capacitat dels titulars per resistir perturbacions adverses dels tipus d'interès i de canvi, tenint en compte l'estructura de reemborsament de les operacions.
- h) Els criteris de concessió d'operacions en moneda estrangera hauran de ser més estrictes en quant a la relació exigida entre el servei del deute i la renda del prestatari, i entre l'import de l'operació i el valor de la garantia real, si escau.
- i) Els criteris de concessió de préstecs amb garantia de valors, que han d'atendre, de forma prudent, la capacitat financera de l'acreditat i no solament el valor raonable dels títols en garantia.

11. Els criteris de concessió hauran d'estar vinculats amb la capacitat de pagament del prestatari per complir, en temps i forma, amb el total de les obligacions financeres assumides.

L'esmentada capacitat de pagament es valorarà partint dels fons o fluxos nets d'efectiu procedents dels seus negocis o fons de renda habituals, sense dependre d'avaladors, fiadors o actius lliurats en garantia. Aquests hauran de ser sempre considerats en valorar la concessió de l'operació com una segona i excepcional via de recobriment per a quan hagi fallat la primera.

En aquest sentit, els procediments de concessió hauran d'exigir per a cada operació la identificació i la quantificació de les fonts de generació de fons ordinaris de cada prestatari, que serviran com a primera i fonamental via de recuperació de les operacions. A aquests efectes, els esmentats procediments inclouran unes exigències de documentació mínimes de les fonts de fons que permetin evidenciar el seu caràcter recurrent.

12. Per al cas de finançament a empreses i empresaris individuals en general, la font principal de recobriment haurà de ser la generació de fluxos nets d'efectiu recurrents estimats a

partir dels seus estats financers actualitzats i, si escau, auditats. Els estats financers de les empreses hauran de ser actualitzats anualment.

Per al cas de particulars, la font primària de recobriment seran els fons procedents del seu treball habitual i altres fonts recurrents de generació de fluxos d'efectiu.

13. La política de concessió d'operacions amb característiques especials (entre d'altres, operacions a molt llarg termini, o amb carències parcials o totals de principal o d'interessos, o amb amortitzacions creixents) haurà de recollir criteris de concessió més estrictes que els exigits en operacions que no presentin aquestes circumstàncies.

Així mateix, seran objecte d'una anàlisi especial i de criteris de concessió més estrictes aquelles operacions amb particulars per a la compra d'habitatge que impliquin un finançament superior al 80% del seu preu de compra.

14. Sobre la base d'anàlisi de la capacitat de pagament del prestatari, les condicions de concessió d'operacions hauran de resultar en un pla de pagaments realista, amb venciments quina periodicitat estigui relacionada amb la corresponent a les fonts primàries de generació de fluxos nets d'efectiu del prestatari.

Adicionalment, es considerarà, si escau, la vida útil de la garantia real.

Per al cas d'operacions amb particulars, els criteris de concessió hauran d'observar una relació màxima entre el servei de tots els deutes, inclosos tots els pagaments recurrents per atendre les seves obligacions financeres amb l'entitat i amb altres entitats, i la renda recurrent disponible del prestatari, després d'atendre el servei de tots els seus deutes que suposi una limitació notòria per cobrir les seves despeses familiars.

15. Les polítiques, els procediments i les metodologies hauran d'exigir que l'entitat documenti adequadament totes les operacions i que disposi de documentació actualitzada sobre les fonts de generació de fons ordinaris de cada prestatari, amb la freqüència que millor s'adapti al perfil de risc.

En aquest sentit, l'entitat comptarà amb criteris que defineixin la documentació actualitzada mínima per als diferents tipus d'operacions, la freqüència d'actualització de la documentació i els procediments i metodologies que evitin l'ús d'informació financera del titular antiga o poc fiable. Per tant, la documentació disponible haurà d'incloure informació tant sobre les característiques del titular o del col·lectiu en què quedi integrat a efectes de gestió com de les condicions de la pròpia operació.

Aquesta documentació haurà d'estar actualitzada tant al moment de la concessió com en els altres moments significatius de la vida de les operacions, inclosos, entre d'altres, el de seguiment de les operacions, el de la modificació de les condicions i el de la reclassificació des de risc dubtós a normal amb increment significatiu de risc.

La documentació disponible a l'expedient de cada operació inclourà, com a mínim:

- a) Els contractes signats pels titulars, degudament verificats per comprovar que no presenten defectes jurídics que puguin perjudicar el pagament o la recuperació de l'operació.
- b) La informació econòmica-financera que permeti analitzar la solvència i la capacitat de pagament dels titulars i dels garants.

Quan les operacions siguin amb empreses, l'esmentada informació inclourà els seus estats financers actualitzats i, si escau, auditats; en cas que el titular formi part d'un grup econòmic que elabori estats financers consolidats, s'haurà de disposar també d'aquests estats financers consolidats.

Quan les operacions siguin amb particulars, l'esmentada informació inclourà documents sobre les seves fonts de renda habituals com les nòmines i declaracions fiscals.

- c) La informació necessària per poder determinar el valor de les garanties que s'haguessin rebut d'acord amb el que s'estableix a l'apartat "C.4 Garanties i taxacions".
- d) Les anàlisis, les avaluacions i les conclusions de l'operació realitzades per l'entitat i els diferents departaments o per tercers.

16. No obstant això, l'obligació de mantenir actualitzada la documentació necessària per poder determinar el valor de les garanties, d'acord amb el punt 15.c) més amunt esmentat, no serà necessària en el cas d'operacions d'arrendament financer o d'operacions que comptin amb garanties eficaces conforme a l'apartat "C.4.1. Definicions i tipus de garanties eficaces" amb imports inferiors a 150.000 euros", sempre que estiguin classificats com a risc normal i que el valor dels bens cedits en arrendament o de les garanties eficaces sigui superior a l'import del risc.

C.2. Modificació de les condicions

17. Es considerarà:

- a) Operació de refinançament: operació que, siguin quins siguin el seu titular o la seva garantia, es concedeix o s'utilitza per raons econòmiques o legals relacionades amb dificultats financeres, actuals o previsibles, del titular o titulars per cancel·lar una o diverses operacions concedides, per la pròpia entitat o per altres entitats del seu grup, al titular (o titulars) o a una altra o altres empreses del seu grup econòmic, o per mitjà de la qual es posen les mencionades operacions totalment o parcialment al corrent de pagament, amb la finalitat de facilitar el pagament del seu deute principal (principal i interessos) als titulars de les operacions cancel·lades o refinançades perquè no poden, o es prevegi que no podran, complir en temps i forma amb les seves condicions.
- b) Operació refinançada: operació que es posa totalment o parcialment al corrent de pagament com a conseqüència d'una operació de refinançament realitzada per la pròpia entitat o per una altra entitat del seu grup econòmic.
- c) Operació reestructurada: operació en la qual, per raons econòmiques o legals relacionades amb dificultats financeres, actuals o previsibles, del titular o titulars, es modifiquen les seves condicions financeres amb la finalitat de facilitar el pagament del deute principal (principal i interessos) perquè el titular o titulars no poden o es prevegi que no podran, complir en temps i forma amb les esmentades condicions, fins i tot si l'esmentada modificació estava prevista al contracte.

En tot cas, es consideraran com a reestructurades les operacions en les quals es realitza una quitança o es reben actius per reduir el deute, es modifiquen les seves condicions per allargar el termini de venciment, per variar el quadre d'amortitzacions per tal de minorar l'import de les quotes a curt termini o disminuir la seva freqüència, o per establir o allargar el termini de carència de principal, d'interessos o d'ambdós, tret de quan es pugui provar que les condicions es modifiquen per motius diferents de les dificultats financeres dels titulars i siguin anàlogues a les que s'apliquen al mercat a la data de la seva modificació a les operacions que es concedeixin a titulars amb perfil de risc similar.

- d) Operació de renovació: operació formalitzada per substituir-ne una altra concedida prèviament per la pròpia entitat, sense que el prestatari tingui, o es prevegi que pugui tenir en el futur, dificultats financeres; és a dir que l'operació es formalitza per motius diferents del refinançament.
- e) Operació renegociada: operació en la qual es modifiquen les seves condicions financeres sense que el prestatari tingui, o es prevegi que pugui tenir en el futur, dificultats financeres; és a dir que l'operació es formalitza per motius diferents de la reestructuració.

18. S'entendrà que existeix reestructuració o refinançament, al menys, en les següents circumstàncies:
- Quan l'operació estava classificada com a risc dubtós abans de la modificació, o estaria classificada com a risc dubtós sense l'esmentada modificació.
  - Quan la modificació implica la cancel·lació parcial del deute.
  - Quan, simultàniament a la concessió de finançament addicional per l'entitat, o en un moment proper a la concessió, el titular hagi realitzat pagaments de principal o d'interessos d'una altra operació amb l'entitat classificada com a risc dubtós, o que estaria classificada com a risc dubtós si no es concedís el finançament addicional.
  - Quan l'entitat aprovi l'ús de clàusules implícites de modificació en relació amb operacions classificades com a risc dubtós, o que estarien classificades com a risc dubtós si no s'exercissin aquestes clàusules.
19. Es pressuposarà, llevat de prova en contrari, que existeix una reestructuració o un refinançament en les següents circumstàncies:
- Quan, sense estar l'operació classificada com a risc dubtós, la totalitat o part dels pagaments de l'operació modificada hagin estat vençuts durant més de 30 dies, al menys un cop durant els tres mesos anteriors a la seva modificació, o portarien vençuts més de 30 dies sense l'esmentada modificació.
  - Quan simultàniament a la concessió de finançament addicional per l'entitat, o en un moment proper a aquesta concessió, el titular hagi realitzat pagaments de principal o d'interessos d'una altra operació amb l'entitat, la totalitat o part dels quals hagin estat vençuts durant més de 30 dies, al menys un cop durant els 3 mesos anteriors al seu refinançament.
  - Quan l'entitat aprovi l'ús de les clàusules implícites de modificació en relació amb les operacions que tinguin imports a pagar vençuts durant 30 dies o que portarien vençuts 30 dies si no s'exercissin aquestes clàusules.
20. Les polítiques de modificació de les condicions de les operacions hauran d'abordar el refinançament, la reestructuració, la renovació o la renegociació de les operacions tenint en compte que són instruments legítims de gestió del risc de crèdit i han de ser utilitzats adequadament i prudentment, sense que el seu ús pugui desvirtuar la correcta classificació comptable del risc ni l'oportú reconeixement del seu deteriorament.
- A l'efecte, les esmentades polítiques hauran d'exigir una adequada identificació de la natura de les operacions mitjançant la realització d'una anàlisi actualitzada de la situació econòmica i financera dels prestataris i dels garants, de la seva capacitat de pagament de les operacions amb les noves condicions financeres, així com de l'eficàcia de les garanties aportades (noves i originals).
- Les polítiques de modificació de les operacions hauran de detallar els criteris de modificació; inclosos aspectes com l'experiència mínima amb el prestatari, l'existència d'un historial de compliment suficientment extens i l'existència de noves garanties. Així mateix, hauran d'establir un període mínim de vigència sense modificació de les condicions i un límit de la freqüència de les modificacions.
21. D'una banda, les polítiques de renovació o renegociació hauran de preveure que, per qualificar una operació com a operació de renovació o renegociada, els titulars han de tenir capacitat per obtenir al mercat, en la data de renovació o renegociació, operacions per un import similar i amb unes condicions financeres anàlogues a les que li apliqui l'entitat. Aquestes, al seu torn, hauran d'estar ajustades a les que es concedeixin en aquella data a titulars amb un perfil de risc similar.

22. D'altra banda, les polítiques de refinançament i reestructuració hauran d'enfocar-se al cobrament dels imports recuperables, fet que implica la necessitat de donar de baixa de manera immediata les quantitats que, si escau, s'estimin irrecuperables; l'import romanent de les operacions es classificarà d'acord amb el que s'estableix per a les operacions amb imports fallits ("fallits parcials"), íntegrament a la categoria que correspongui en funció del risc de crèdit imputable al titular o a l'operació.

La utilització del refinançament de la reestructuració amb altres objectius, com retardar el reconeixement immediat de les pèrdues, és contrària a les bones pràctiques de gestió i no ha d'evitar la classificació i la cobertura adequades d'aquestes operacions.

En aquest sentit, les decisions de refinançament i reestructuració hauran de partir d'una anàlisi individualitzada de l'operació a un nivell adequat de l'organització, diferent del nivell que la va concedir originalment o, en cas de ser el mateix, sotmès a una revisió per part d'un nivell o òrgan de decisió superior.

23. Les polítiques de refinançament i reestructuració hauran d'assegurar que l'entitat compti amb sistemes informàtics robustos i el seu sistema intern d'informació amb mecanismes que permetin una identificació i un seguiment adequats de les operacions de refinançament, refinançades i reestructurades; així com la seva adequada classificació comptable en funció del seu risc de crèdit.

Periòdicament es revisaran les decisions adoptades amb la finalitat de comprovar l'adequat compliment de les polítiques de refinançament i reestructuració.

Una operació deixarà d'estar identificada com a operació de refinançament, refinançada o reestructurada quan es compleixin els requisits per a la seva reclassificació de risc normal amb increment significatiu del risc a risc normal, tal com s'estableix a l'apartat "D.2.2- Operacions de refinançament, refinançades o reestructurades classificades com a risc normal amb increment significatiu del risc.

24. No obstant això, d'acord amb el principi de traçabilitat, que defineix que en tot moment es puguin identificar la font i les diferents etapes de la informació, el sistema intern d'informació de l'entitat haurà de conservar la informació sobre la modificació realitzada necessària per assegurar en tot moment l'adequat seguiment, avaluació i control de l'operació.
25. En tot cas, l'entitat haurà d'observar els criteris que es desenvolupen a l'apartat "D - Classificació de les operacions en funció del risc de crèdit".

C.3. Avaluació, seguiment i control del risc de crèdit

C.3.1. Principis generals per a l'avaluació, el seguiment i el control del risc de crèdit

26. Les entitats hauran de comptar amb polítiques per a l'avaluació, el seguiment i el control del risc de crèdit que exigeixin:
- a) La màxima cura i diligència en l'estudi i l'avaluació rigorosos del risc de crèdit de les operacions, no solament al moment de la seva concessió, sinó també durant la seva vigència.
  - b) Disposar de bases de dades degudament parametritzades i actualitzades sobre les operacions, que permetin l'avaluació, el seguiment i el control de risc de crèdit adequats, així com la preparació d'informes i altres documentacions oportunes i completes tant per a la gestió com per informar a tercers o per atendre les peticions del supervisor.
  - c) La reclassificació i la corresponent cobertura de les operacions tan aviat com s'aprecii l'existència d'una situació anormal o de deteriorament del risc de crèdit

d) Una adequada línia de comunicació al Consell d'Administració.

27. Aquestes polítiques es desenvoluparan en metodologies, procediments i pràctiques que detallaran, entre d'altres, les característiques que han de reunir les bases de dades.

En tot cas, les entitats hauran de comptar amb bases de dades que compleixin els següents requisits:

- a) Profunditat i amplitud, en el sentit d'incorporar tots els factors significatius del risc. Això hauria de permetre, entre d'altres, agrupar les exposicions de l'entitat en factors comuns, com el segment al que pertanyi el titular, la finalitat de l'operació i l'àrea geogràfica del titular, per a la seva anàlisi agregada, de forma que sigui possible identificar l'exposició de l'entitat a aquests factors significatius de risc.
- b) Precisió, integritat, fiabilitat i puntualitat de les dades.
- c) Congruència. Haurien de basar-se en fonts comuns d'informació i en definicions uniformes dels conceptes emprats per a la gestió del risc de crèdit.
- d) Traçabilitat de manera que es pugui identificar la font de la informació.

28. Les funcions de control intern de l'entitat verificaran que les seves bases de dades compleixen en tot moment amb les característiques exigides per les seves polítiques internes i, en particular, amb els requisits anteriorment exposats.

Les entitats hauran de comptar amb procediments que assegurin la integració a la gestió de la informació recollida a les bases de dades, de manera que, als informes i a altres documentacions (recurrents o *ad hoc*) rellevants per a la presa de decisions als diferents nivells de gestió, inclòs el Consell d'Administració, s'inclouï informació oportuna, completa i coherent.

29. D'altra banda, les metodologies, els procediments i els criteris en què es desenvolupin les polítiques detallaran la manera de classificar les operacions en funció del seu risc de crèdit-distinguint entre risc normal (fase 1), risc normal amb increment significatiu de risc (fase 2), risc dubtós (fase 3) i risc fallit- i la forma de quantificar i cobrir les estimacions individuals i col·lectives de les pèrdues per risc de crèdit.

Aquests criteris no permetran el retard de la reclassificació comptable a una categoria inferior per empitjorament de la qualitat creditícia, ni el retard de la dotació d'una cobertura adequada.

30. Les metodologies, els procediments i els criteris per a la classificació comptable de les operacions estaran integrats al sistema de gestió del risc de crèdit.

Hauran de tenir en compte l'experiència passada i tots els factors de risc rellevants, entre ells, els enumerats a l'apartat "D- Classificació de les operacions en funció del risc de crèdit" per a la classificació comptable de les operacions en funció del risc de crèdit.

31. Les cobertures de les operacions classificades com a risc normal estaran associades a un grup d'operacions amb característiques de risc de crèdit similars ("grup homogeni de risc") i, per tant, es podran estimar de forma col·lectiva, tenint en compte les pèrdues creditícies d'operacions amb característiques de risc similars.

Les cobertures de les operacions classificades com a risc normal amb increment significatiu del risc podran estar associades a un grup homogeni de risc o a una operació. Quan estiguin associades a un grup homogeni, s'estimaràn de forma col·lectiva; quan estiguin associades a operacions concretes, podran estimar-se, ja sigui de forma individualitzada, a partir de les pèrdues creditícies de l'operació, ja sigui de forma col·lectiva.

Finalment, les cobertures de les operacions classificades com a risc dubtós estaran associades a operacions concretes i podran estimar-se de forma individualitzada o bé de forma col·lectiva.

C.3.2. Principis generals per a l'estimació de les cobertures de les pèrdues per risc de crèdit

32. A l'estimació de les cobertures, l'entitat s'haurà de guiar pel següents principis:
- a) Govern corporatiu i integració a la gestió, que impliquen l'aprovació al Consell d'Administració de les polítiques per a l'estimació de cobertures i el seu seguiment periòdic, i la integració contínua d'aquestes polítiques als diferents procediments de la gestió del risc de crèdit.
  - b) Eficàcia i simplicitat, amb el deure d'evitar aquells elements que introdueixin complexitat sense implicar millores evidents i plenament contrastades a la coherència lògica, a la congruència i a la qualitat dels resultats obtinguts.
  - c) Documentació y traçabilitat.

C.3.2.1. Govern corporatiu i integració a la gestió

33. El Consell d'Administració haurà de:
- a) Aprovar polítiques escrites i vetllar perquè siguin adequades a les metodologies i els procediments escrits en els quals es detallin:
    - i. el tipus i les fonts d'informació mínima necessària per a l'anàlisi i l'avaluació de les operacions;
    - ii. els principals supòsits i hipòtesis sobre els que se sustenten la identificació i l'avaluació del risc de crèdit, inclosa la definició de grup econòmic a efectes de gestió i de seguiment del risc;
    - iii. els factors i els paràmetres utilitzats a l'estimació de les cobertures;
    - iv. el seguiment dels resultats de les metodologies per a l'estimació de les cobertures;
    - v. els procediments de verificació de les estimacions; i
    - vi. la periodicitat per a la seva actualització que inclourà una revisió de les dades d'entrada i dels paràmetres utilitzats.
  - b) Tenir un coneixement actualitzat de la informació rellevant sobre el risc de crèdit assumit per l'entitat. En relació amb les metodologies desenvolupades, haurà de conèixer els seus supòsits i les limitacions més significatives, inclosos els relatius a les bases de dades en què se sustenten, així com el seu impacte sobre les xifres de cobertura resultants.
  - c) Autoritzar les facilitats creditícies concedides a entitats i/o a parts vinculades. Aquestes operacions poden ser autoritzades per òrgans diferents del Consell d'Administració, sempre i quan s'hagi procedit a la pertinent delegació de poders. No obstant això, caldrà que tots els membres del Consell d'Administració estiguin informats amb periodicitat trimestral de totes les facilitats creditícies -sense excepcions- concedides a entitats i/o a persones vinculades a l'entitat bancària.
  - d) Supervisar i controlar les seves grans exposicions així com el risc de concentració derivat de les exposicions davant de cadascuna de les contraparts i de grups de clients vinculats entre sí.
34. Les metodologies i els procediments per a l'estimació de les cobertures hauran d'estar integrats al sistema de gestió del risc de crèdit de l'entitat i formar part dels seus procediments; en particular, dels processos de fixació de preus i de concessió d'operacions,

de seguiment i control dels riscos així com dels corresponents a les proves de resistència (*stress test*).

35. Les diferents funcions de control intern de l'entitat revisaran les metodologies i els procediments per a l'estimació de les cobertures a la llum dels principis que s'exposen en aquest apartat, així vetllaran de forma contínua per la seva observació i n'informaran el Consell d'Administració periòdicament, amb una freqüència mínima anual.
36. La revisió esmentada al paràgraf anterior haurà de cobrir, al menys, els sistemes d'informació utilitzats, analitzant l'adequació de les bases de dades als principis definits per a les estimacions de les cobertures i la seva integració a la gestió dels riscos, en aspectes com la congruència dels conceptes utilitzats a efectes interns i els definits en aquesta guia.

C.3.2.2. Eficàcia i simplicitat

37. Les metodologies i els procediments de seguiment i d'actualització de les estimacions de les cobertures hauran de garantir en tot moment que els resultats obtinguts siguin adequats a la realitat de les operacions, a l'entorn econòmic vigent i a la informació prospectiva disponible.
38. Les estimacions hauran de tenir un fonament quantitatiu. A les estimacions realitzades sense una base quantitativa suficient, s'haurà de reforçar la prudència aplicada. En qualsevol cas, les estimacions hauran de recolzar-se en supòsits suficientment justificats i coherents en el temps.
39. Les metodologies d'estimació de les cobertures hauran de ser entenedores per als usuaris i garantir, en tot cas, que els resultats obtinguts no contradiguin la lògica econòmica i financera subjacent als diferents factors de risc. S'haurà de refusar la complexitat derivada de procediments, metodologies i càlculs col·lectius que no aportin una millora substancial dels resultats obtinguts i en dificultin la comprensió. En definitiva, el càlcul haurà d'explicar i reflectir la millor estimació de la pèrdua.
40. L'entitat haurà d'assegurar la coherència al tractament de les diferents categories en què es poden classificar les operacions, de forma que el nivell de cobertura estimat individualitzadament o col·lectivament per a una operació hauria de ser superior al nivell de cobertura que li correspondria si l'operació estigués classificada en una altra categoria de risc de crèdit inferior.
41. L'entitat haurà d'establir i documentar els procediments de contrast periòdic de la fiabilitat i de la coherència de les seves classificacions de les operacions i dels resultats de les seves estimacions de cobertures al llarg de les diferents fases del cicle de gestió del risc de crèdit.

El contrast periòdic de les seves estimacions de les cobertures haurà de realitzar-se mitjançant proves retrospectives (*back testing*) que avaluïn la seva precisió a través de la comparació a posteriori de les pèrdues creditícies estimades amb les pèrdues reals efectivament observades a les operacions.

42. Com a suport addicional, l'entitat haurà de dur a terme periòdicament:
  - a) exercicis de comparació i referència (*benchmarking*), utilitzant tota la informació significativa existent tant internament com externament, i
  - b) anàlisi de sensibilitat a canvis a les metodologies, supòsits, factors i paràmetres utilitzats a les estimacions de cobertures. Aquestes anàlisis han de considerar diferents horitzons temporals i escenaris, tan plausibles com extrems.

43. Les metodologies emprades per estimar les cobertures es revisaran periòdicament, de manera que:
- a) es redueixi qualsevol diferència entre les pèrdues creditícies estimades i l'experiència de pèrdues reals, i
  - b) s'introdueixin les millores necessàries per corregir les debilitats posades de manifest als exercicis de comparació i contrast, així com a les anàlisis de sensibilitat.

L'entitat comunicarà a l'AFA les modificacions a les seves metodologies d'estimació de les cobertures que siguin significatives després de la seva aprovació i prèviament a la seva implementació. El Consell d'Administració de l'entitat serà el responsable de decidir sobre la realització d'aquestes modificacions significatives i d'assegurar que es comuniquen oportunament a l'AFA.

A aquests efectes, les polítiques de l'entitat hauran d'incloure una definició de modificació significativa, en termes absoluts i relatius, a nivell de grups homogenis o de segments de risc de crèdit i a nivell del total de riscos.

L'entitat comunicarà anualment a l'AFA les modificacions que no siguin significatives de manera conjunta. El Consell d'Administració de l'entitat serà el responsable d'assegurar que aquestes modificacions es comuniquen oportunament a l'AFA.

Així mateix, l'entitat informarà a l'AFA sobre els resultats de les proves periòdiques de contrast retrospectiu, de les mesures adoptades per corregir les diferències significatives observades, i sobre els resultats dels exercicis periòdics de comparació i referència, incloses les causes de qualsevol desviació significativa posada de manifest.

El Consell d'Administració de l'entitat aprovarà els procediments necessaris, inclòs el termini per comunicar aquesta informació a l'AFA.

C.3.2.3. Documentació i traçabilitat

44. L'entitat haurà de comptar amb la documentació detallada i actualitzada de totes les seves metodologies, els procediments i els criteris d'avaluació, de seguiment i de control del risc de crèdit, inclosos els relatius a les estimacions de cobertures, de forma que un tercer pugui comprendre i replicar els càlculs realitzats.

Així mateix, les operacions hauran de quedar perfectament documentades i identificades a la base comptable de l'entitat, d'acord amb el que s'estableix per a la presentació de documentació i altra informació a l'AFA. Concretament, s'haurà de mantenir tota la informació necessària per conèixer l'origen i l'evolució de les operacions.

45. La informació haurà de ser traçable de forma que, en tot moment, es pugui identificar la seva font i les diferents etapes.

C.3.3. Requisits per a les estimacions individualitzades de les cobertures

46. Les entitats hauran de desenvolupar metodologies per a l'estimació de totes les cobertures de les operacions dubtoses o normals amb increment significatiu del risc objecte d'estimació individualitzada.

Aquestes metodologies d'estimació individualitzada hauran de complir amb els principis generals per a l'estimació de les cobertures exposats a l'apartat "C.3.2 – Principis generals per a l'estimació de les cobertures de les pèrdues per risc de crèdit".

47. Hauran de ser objecte d'estimació individualitzada les cobertures de les següents operacions dubtoses:

a) Les cobertures de les operacions dubtoses per raó de la morositat que l'entitat consideri significatives.

Amb aquesta finalitat, les entitats hauran de comptar amb polítiques, procediments i pràctiques degudament documentats, en els que s'estableixin, entre d'altres, els llindars quantitatius, els absoluts i els relatius, per considerar una operació com a significativa.

Des d'aquesta Autoritat es pressuposa que una operació és significativa quan el seu valor brut en llibres sigui superior al menor d'entre:

- i) 1 milió d'euros; o
- ii) el 5% dels requeriments de fons propis a nivell individual a efectes de solvència tenint en compte la normativa vigent en cada moment.

No obstant això, les entitats bancàries podran establir llindars diferents als esmentats anteriorment quan sigui necessari perquè les estimacions individualitzades compleixin amb els principis generals per a l'estimació de cobertures establertes a l'apartat C.3.2 d'aquesta guia.

Les entitats podran considerar com a significatives totes les operacions amb un titular o grup econòmic quan la suma de totes les operacions amb aquest titular o grup superi els llindars esmentats.

b) Les cobertures de les operacions dubtoses per raons diferents de la morositat.

Com a excepció, seran objecte d'estimació col·lectiva les cobertures de les operacions, diferents d'aquelles amb risc de crèdit baix, que es classifiquin com a dubtoses per raons diferents de la morositat considerant exclusivament factors automàtics de classificació, com les operacions que s'enumeren a la lletra b) de l'apartat "C.3.4.1 – Requisits comuns per a les estimacions col·lectives de les cobertures".

c) Les cobertures de les operacions identificades com a operacions amb risc de crèdit baix, descrites a l'apartat "D- Classificació de les operacions en funció del risc de crèdit", classificades com a dubtoses, tant per raó de la morositat com per raons diferents d'aquesta.

d) Les cobertures de les operacions dubtoses que no pertanyin a un grup homogeni de risc i, per tant, per a les quals l'entitat no pugui ni desenvolupar metodologies internes, ni aplicar les solucions alternatives establertes a l'apartat D, per a l'estimació col·lectiva de les pèrdues creditícies d'aquestes operacions.

48. Hauran de ser objecte d'estimació individualitzada les cobertures de les següents operacions normals amb increment significatiu del risc:

a) Les cobertures de les operacions normals amb increment significatiu del risc que l'entitat consideri significatives.

Amb aquesta finalitat, les entitats hauran de comptar amb polítiques, procediments i pràctiques en els que s'estableixin, entre d'altres, els llindars quantitatius, els absoluts i els relatius, per considerar una operació com a significativa d'acord amb el que s'estableix al punt anterior. Els llindars establerts per a les operacions normals amb increment significatiu del risc podran ser superiors als establerts per a les operacions dubtoses.

Com a referència, es considerarà que una operació és significativa quan el seu import brut en llibres superi un dels llindars referits al paràgraf 47 a) del punt anterior. No obstant això les entitats bancàries podran establir llindars diferents als esmentats anteriorment quan sigui necessari perquè les estimacions individualitzades compleixin amb els

principis generals per a l'estimació de cobertures establertes a l'apartat C.3.2 d'aquesta guia.

Les entitats podran considerar com a significatives totes les operacions amb un titular quan la suma de totes les operacions amb aquest titular superi els llindars mencionats.

- b) Les cobertures de les operacions classificades com a normals amb increment significatiu del risc com a conseqüència d'una anàlisi individualitzada de l'operació.

Amb aquesta finalitat i com a complement de les descrites a les lletres a) anterior, les entitats hauran de comptar també amb polítiques, procediments i pràctiques en què s'estableixin els criteris qualitatius perquè una operació sigui objecte d'anàlisi individualitzada.

- c) Les cobertures de les operacions normals amb increment significatiu del risc que no pertanyin a un grup homogeni de risc i, per tant, l'entitat no pugui ni desenvolupar metodologies internes, ni aplicar les solucions alternatives establertes a l'apartat "E-Cobertura de les pèrdues de risc de crèdit per insolvència- Solució alternativa", per a l'estimació col·lectiva de les pèrdues creditícies d'aquestes operacions.

49. Les entitats podran estendre l'estimació individualitzada de les cobertures a les operacions amb garanties personals eficaces de garants amb risc de crèdit baix (garanties totals o parcials), així com a les operacions amb garanties personals eficaces de garants amb operacions significatives segons s'ha descrit anteriorment, o subjectes a anàlisi individualitzat (garanties totals), segons es descriu al punt anterior.

50. La cobertura serà igual a la diferència entre l'import brut en llibres de l'operació i el valor actualitzat de l'estimació dels fluxos d'efectiu que s'espera cobrar descomptats utilitzant el tipus d'interès efectiu original de l'operació. Per a això es tindran en compte les garanties eficaces rebudes, d'acord amb el que s'estableix a l'apartat "C.4 – Garanties i taxacions".

En el cas de les operacions concedides per sota del seu cost, segon s'indica al paràgraf 10.c) de l'apartat "C.1 – Concessió d'operacions", l'entitat tindrà en compte el tipus d'interès efectiu original calculat a partir del valor raonable de l'operació.

51. L'estimació individualitzada de les cobertures es realitzarà utilitzant tècniques de descompte de fluxos d'efectius futurs descomptats a una taxa d'interès efectiva original.

En aquest sentit, l'estimació de fluxos de caixa futurs a efectes de determinar el valor recuperable de les exposicions individualment significatives dependrà del mètode que apliqui l'entitat, d'entre els que es defineixen a continuació:

- a) Enfocament de descompte de fluxos de caixa: basat en el principi que la gestió del deutor continuarà al llarg del temps. S'estima la capacitat de generar fluxos de caixa futurs amb el desenvolupament del propi negoci per permetre la devolució de part o de la totalitat del deute contret.

Aquesta metodologia únicament es pot aplicar quan l'entitat compti amb informació actualitzada i fiable sobre la informació financera de l'acreditat.

En el cas que l'entitat assumeixi a les seves projeccions de fluxos de caixa futurs una taxa de creixement (basada en la pròpia informació financera del deutor), per norma general, els fluxos de caixa futurs podran créixer a una taxa constant o decreixent durant de 3 a 5 anys i, a partir del 5è any, s'han de mantenir constants. D'altra banda, l'entitat ha de considerar que aquelles projeccions de fluxos de caixa futurs a un termini de més de 10 anys no són realistes amb l'aplicació d'aquesta metodologia, tret dels casos excepcionals amb el finançament de projectes d'inversió.

L'aplicació d'un valor terminal al càlcul de l'import recuperable és un altre factor a tenir en compte per l'entitat quan desenvolupi aquesta metodologia, ja que pot optar per l'aplicació d'un múltiple sectorial al flux de caixa de l'últim període o assumir un enfocament de liquidació del deutor.

Adicionalment a l'import recuperable que resulti d'aquesta metodologia, en cas de comptar amb garanties no essencials, es pot afegir el resultat de la liquidació d'aquests col·laterals sempre que no siguin essencials a la generació de fluxos de caixa operatius del deutor.

- b) Enfocament de liquidació de col·laterals: es basa en l'estimació de l'import recuperable en funció dels col·laterals que disposa l'entitat pressuposant una eventual execució o venda d'aquests col·laterals.

Aquest mètode s'aplica a deutors sense capacitat de generar fluxos de caixa amb el desenvolupament del seu propi negoci i que es veuen obligats a liquidar actius per fer front al pagament dels seus deutes. Implica l'estimació de fluxos de caixa futurs sobre la base de l'execució de garanties.

Un altre dels motius per aplicar aquest mètode és que l'import recuperable calculat a través de l'enfocament de descompte de fluxos de caixa sigui insuficient per satisfer el deute.

En aquest mètode, igual que en l'anterior, es permet l'execució d'aquells col·laterals que no es considerin rellevants per al desenvolupament de l'activitat del deutor per fer front al pagament del deute.

Quan l'estimació dels fluxos contractuals a cobrar als titulars o garants revesteixi una alta incertesa, l'estimació individualitzada de les cobertures de les operacions dubtoses haurà de realitzar-se mitjançant l'estimació dels imports a recuperar de les garanties reals efectives rebudes. En particular, l'entitat haurà de considerar que l'estimació dels fluxos contractuals a cobrar als titulars o garants revesteix una alta incertesa per a aquelles operacions amb imports vençuts amb antiguitats superiors a 18 mesos.

L'import a recuperar de les garanties reals eficaces s'estimarà aplicant sobre el seu valor de referència, determinat segons s'estableix a l'apartat "C.4.2 – Valoració de les garanties reals", els ajustaments necessaris per recollir adequadament la incertesa de l'estimació i el seu reflex en potencials caigudes de valor fins a l'execució i la venda, així com els costos d'execució, els de manteniment i els de venda.

52. En compliment del principi de coherència, descrit a l'apartat "C.3.2.2 – Eficàcia i simplicitat", la cobertura estimada de forma individualitzada per a un risc normal amb increment significatiu del risc hauria de ser superior a la cobertura estimada de forma col·lectiva que correspondria a l'operació si estigués classificada com a risc normal.

De manera similar, la cobertura estimada de forma individualitzada per a un risc dubtós hauria de ser superior a la cobertura estimada de forma col·lectiva que li correspondria a l'operació si estigués classificada com a risc normal amb increment significatiu del risc.

En tot cas, la cobertura estimada de forma individualitzada per a un risc dubtós ha de ser superior a la cobertura estimada de forma individualitzada que li correspondria a l'operació si estigués classificada com a risc normal amb increment significatiu del risc.

53. En compliment del principi de documentació i traçabilitat, descrit a l'apartat "C.3.2.3 – Documentació i traçabilitat", les entitats hauran d'incloure a l'expedient de les operacions la documentació necessària perquè un tercer pugui replicar el càlcul de les estimacions individualitzades de les cobertures realitzades al llarg del temps.

Aquesta documentació ha d'incloure, entre d'altres, informació sobre: l'enfocament seguit per estimar els fluxos d'efectiu que s'esperen cobrar, el seu import, els terminis i el tipus d'interès efectiu utilitzat per descomptar-los.

54. Als seus exercicis periòdics de comparació i referència de les estimacions individualitzades, les entitats hauran d'utilitzar les solucions alternatives per a les estimacions col·lectives.

55. L'entitat haurà de modificar les seves metodologies per a les estimacions individualitzades si existeixen, de forma recurrent, incompliments significatius dels requisits per a l'estimació de les cobertures exposats en aquest apartat. Concretament, l'entitat haurà de modificar aquestes metodologies quan, de forma recurrent, el contrast periòdic mitjançant proves retrospectives mostri diferències significatives entre les pèrdues creditícies estimades i l'experiència de pèrdues reals.

En aquests casos, l'entitat haurà d'elaborar un pla en què es detallin les mesures que haurà d'adoptar per corregir les diferències o els incompliments i el seu calendari d'implementació.

56. L'auditoria interna de l'entitat haurà de realitzar el seguiment de la implementació de l'esmentat pla, verificant que les mesures correctores s'adopten i que el calendari es compleix de forma adequada.
57. L'entitat comunicarà a l'AFA l'inici del període d'implementació del pla de modificació de les seves metodologies d'estimació individualitzada.

El Consell d'Administració de l'entitat aprovarà els procediments necessaris per decidir i comunicar a l'AFA l'inici de l'esmentat període d'implementació del citat pla.

Mentre implementa aquest pla, l'entitat recorrent per a les seves estimacions individualitzades a les solucions alternatives per a les estimacions col·lectives.

C.3.4. Requisits per a les estimacions col·lectives de les cobertures

C.3.4.1. Requisits comuns per a les estimacions col·lectives de les cobertures

58. Les cobertures de totes les operacions per a les que no s'hagi de realitzar una estimació individualitzada seran objecte d'estimació col·lectiva. Per tant, seran objecte d'estimació col·lectiva les cobertures de les següents operacions:
- a) les classificades com a dubtoses per raó de la morositat (diferents de les operacions amb risc de crèdit baix) que no es considerin significatives, incloses les operacions classificades com a risc dubtós per raó de la morositat per acumulació d'importos vençuts en altres operacions amb el mateix titular;
  - b) les operacions classificades com a dubtoses per raons diferents de la morositat (diferents d'aquelles amb risc de crèdit baix) considerant exclusivament factors automàtics de classificació, tals com en els casos de:
    - i) les que deixen de tenir importos vençuts amb antiguitat superior als 90 dies però no es reclassifiquen com a risc normal perquè el titular té importos vençuts amb més de 90 dies d'antiguitat en altres operacions, d'acord amb el que s'estableix a l'apartat "D.3.3 – Operacions dubtoses per raó de morositat";
    - ii) les de refinançament, refinançades o reestructurades que no tenen importos vençuts amb antiguitat superior als 90 dies però no es reclassifiquen com a risc normal amb increment significatiu del risc perquè no es verifiquen els demés requisits per a aquesta reclassificació, d'acord amb l'establert a l'apartat "D.3.4 – Operacions de refinançament, refinançades o reestructurades classificades com a risc dubtós";
    - iii) les de refinançament, refinançades o reestructurades en període de prova reclassificades a dubtoses per ser objecte del segon o posteriors refinançaments o reestructuracions, o per arribar a tenir importos vençuts amb una antiguitat superior als 30 dies;
  - c) les classificades com a normals amb increment significatiu del risc que no es considerin significatives;

- d) les classificades com a normals amb increment significatiu del risc que es consideraran exclusivament factors automàtics de classificació; és a dir, sense realitzar una anàlisi individualitzada de l'operació; com és el cas, entre d'altres, de les operacions classificades en aquesta categoria perquè el titular té imports vençuts amb més de 30 dies d'antiguitat;
  - e) les classificades com a normals amb increment significatiu del risc per la seva pertinença a un grup d'operacions amb característiques de risc de crèdit similars ("grup homogeni de risc"); com és el cas, entre d'altres, dels grups d'operacions classificats en aquesta categoria per la pertinença del titular a col·lectius, com àrees geogràfiques o sectors d'activitat econòmica, en els quals s'observen febleses; i
  - f) les classificades com a risc normal.
59. les entitats que no hagin desenvolupat metodologies internes recorreran, per a les seves estimacions col·lectives de cobertures, a les solucions alternatives que es detallen a l'apartat "E- Solucions alternatives".

L' AFA actualitzarà periòdicament aquestes solucions alternatives d'acord amb l'evolució de les dades del sector.

C.3.4.2. Metodologies internes per a les estimacions col·lectives de les cobertures

60. Les metodologies internes hauran de complir amb els principis generals exposats a l'apartat "C.3.2 – Principis generals per a l'estimació de les cobertures de les pèrdues per risc de crèdit", que són comuns per a les estimacions individualitzades i col·lectives, i amb tots els requisits específics per a les estimacions col·lectives que es recullen a continuació:

- a) A l'estimació de cobertures, l'entitat haurà de tenir un historial de fiabilitat i consistència demostrat mitjançant el contrast periòdic dels seus resultats, utilitzant proves retrospectives.
- b) L'entitat comptarà amb procediments escrits que descriuran els criteris utilitzats per a la identificació i l'agrupació d'operacions amb característiques de risc similars (al nivell del qual es realitzaran les estimacions col·lectives), així com els factors i paràmetres que, en cada cas, determinen aquesta estimació.

L'entitat haurà de documentar com es realitza la reconciliació entre aquests grups homogenis de risc i els segments de risc per a cobertures de pèrdues per risc de crèdit per insolvències.

De forma periòdica, l'entitat haurà de revisar l'adequació dels grups homogenis de risc utilitzats a la realitat de l'operativa de l'entitat i al context econòmic.

- c) D'acord amb el que es preveu a l'apartat "C.3.2.2 – Eficàcia i simplicitat", les metodologies internes hauran de ser coherents entre si i amb les qualificacions de les operacions en funció del seu risc de crèdit.

D'aquesta manera, la cobertura estimada col·lectivament per a un risc dubtós serà, en tot cas, superior a la cobertura estimada col·lectivament que li correspondria a l'operació si estigués classificada com a risc normal amb increment significatiu del risc.

De la mateixa manera, la cobertura estimada col·lectivament per a un risc normal amb increment significatiu del risc hauria de ser superior a la cobertura estimada col·lectivament que li correspondria a l'operació si estigués classificada com a risc normal.

Les estimacions hauran de basar-se en l'experiència històrica de pèrdues observades de cada entitat, que, en cas de ser necessari, s'ajustarà tenint en compte les condicions econòmiques vigents i altres circumstàncies conegudes al moment de l'estimació.

L'experiència històrica de pèrdues s'ajustarà, sobre la base de dades observables per reflectir l'efecte de les condicions actuals i de les seves previsions sobre les condicions futures que no van afectar el període històric de referència així com per suprimir l'efecte de condicions passades que no es donen en l'actualitat, i per incorporar les possibles diferències a la composició i a la qualitat de la cartera actual de l'entitat respecte al període històric de referència.

- d) Per a les operacions qualificades com a risc normal, es realitzarà una estimació de les pèrdues creditícies esperades en 12 mesos i per a les operacions qualificades com a risc normal amb increment significatiu del risc, es realitzarà una estimació de les pèrdues creditícies esperades durant la vida de l'operació.
- e) Per a les operacions qualificades com a dubtoses, es realitzarà una estimació de les pèrdues creditícies, enteses com la diferència entre l'import actual del risc i els fluxos futurs d'efectiu estimats.

Les estimacions dels canvis als fluxos d'efectiu futurs reflectiran de forma coherent els indicis de pèrdues derivats de l'evolució, període a període, de les dades observables; concretament, aquestes estimacions tindran en compte l'evolució dels pagaments i altres factors que siguin indicadors de l'existència i la magnitud de les pèrdues en què s'hagi incorregut al grup homogeni de risc, com, per exemple, canvis de les taxes de desocupació i dels preus de les garanties immobiliàries.

Entre aquests fluxos, s'hauran de considerar tant les recuperacions futures estimades com els possibles increments del principal disposat i les despeses associades al procés de recuperació de cada operació.

- f) Les entitats hauran de comptar amb metodologies que els permetin analitzar l'eficàcia de les garanties i estimar els descomptes necessaris per a l'estimació de l'import a recuperar a l'efecte del càlcul de les cobertures.

L'import a recuperar de les garanties reals efectives s'estimarà partint del valor de referència aplicable, d'acord amb l'apartat "C.4.2 – Valoració de les garanties reals" i descomptant els ajustaments necessaris per recollir adequadament la potencial caiguda de valor fins a l'execució i la venda, així com els costos d'execució, els de manteniment i els de venda.

A l'estimació de l'import a recuperar de les garanties reals, es tindrà en compte la capacitat de l'entitat de realitzar la garantia, una vegada s'hagi produït la seva execució.

- 61. Les entitats que utilitzin metodologies internes per a les estimacions col·lectives de les cobertures hauran de comptar amb metodologies que els permetin estimar el valor raonable i els costos de venda dels actius adjudicats o rebuts en pagament de deutes.
- 62. Les entitats que pretenguin utilitzar metodologies internes d'estimació col·lectiva de cobertures hauran de realitzar una validació prèvia, amb l'objectiu de demostrar el compliment dels principis i dels requisits exposats a l'apartat "C.3.4.2 – Metodologies internes per a les estimacions col·lectives de les cobertures".

Amb aquest propòsit, abans de començar a utilitzar aquestes metodologies internes per al càlcul de les cobertures; durant un període d'almenys sis mesos les entitats hauran de:

- a) Comparar les cobertures obtingudes mitjançant les solucions alternatives amb les que s'obtidrien si apliquessin les seves metodologies internes. L'entitat haurà d'analitzar les possibles causes de les desviacions significatives resultants d'aquesta comparació.
- b) Contrastar satisfactòriament, mitjançant proves retrospectives, les pèrdues creditícies que s'obtidrien si s'utilitzessin les metodologies internes amb les pèrdues reals observades.

A més, aquestes entitats hauran d'acreditar als seus auditors, interns i externs, i a l'AFA que disposen de sistemes d'informació profunds, amplis i traçables que els permeten estimar

els paràmetres per a l'estimació col·lectiva de les cobertures per risc de crèdit de forma fiable i coherent amb la qualitat de la seva cartera d'inversió creditícia. Així mateix, hauran de justificar el raonament de les metodologies d'estimació col·lectiva i el compliment amb les pràctiques de mercat.

63. L'entitat comunicarà a l'AFA l'inici del període de comparació i contrast descrit al punt anterior, i la informarà sobre les causes de qualsevol desviació significativa observada als exercicis de comparació i referència, i sobre els resultats de les proves retrospectives de contrast.

El Consell d'Administració de l'entitat aprovarà els procediments necessaris per decidir i comunicar a l'AFA l'inici del període de comparació i contrast descrit, així com per informar-la sobre els resultats dels exercicis de comparació i referència i de les proves retrospectives de contrast.

64. Les entitats que utilitzin metodologies internes per a les estimacions col·lectives hauran de trametre a l'AFA, amb una periodicitat mínima anual, una comparativa de les estimacions amb metodologies internes i amb solucions alternatives per a cadascun dels segments de risc, en la que es detallin les diferències entre els resultats obtinguts amb les metodologies internes d'estimació col·lectiva (i amb les metodologies d'estimació individualitzada) i els que s'obtidrien si s'apliquessin les mencionades solucions alternatives.

65. Les entitats que hagin desenvolupat metodologies internes que compleixin amb els requisits establerts a l'apartat "C.3.4.2 – Metodologies internes per a les estimacions col·lectives de les cobertures" les aplicaran a totes les operacions objecte d'estimació col·lectiva de cobertures. No obstant això, aquestes entitats podran continuar aplicant les solucions alternatives per a:

- a) les estimacions col·lectives de les cobertures de les operacions classificades com a risc normal o com a risc normal amb increment significatiu del risc, corresponents a segments de risc de crèdit que no tinguin les suficients operacions per considerar-se com un grup homogeni de risc i, per tant, l'entitat no pugui desenvolupar metodologies internes per a ell; i
- b) Les estimacions col·lectives de les cobertures de les operacions corresponents als grups homogenis de risc en els quals, en aplicació del principi de simplicitat sobre les metodologies d'estimació enunciat a l'apartat "C.3.2.2 – Eficàcia i simplicitat", l'augment de la complexitat i dels costos derivats del desenvolupament i la utilització de metodologies internes sigui substancialment superior a les millores que s'obtidrien a les estimacions.

La justificació de la utilització de les solucions alternatives per als casos descrits a les lletres a) i b) anteriors haurà de quedar adequadament documentada.

66. L'entitat haurà de modificar les seves metodologies internes per a les estimacions col·lectives si els resultats de les proves retrospectives periòdiques, realitzades d'acord amb l'establert a l'apartat "C.3.2.2 – Eficàcia i simplicitat", mostren, de forma recurrent, diferències significatives entre les pèrdues creditícies estimades i l'experiència de pèrdues reals, o si existeixen incompliments significatius dels principis i requisits per a l'estimació de les cobertures d'aquest apartat.

En aquests casos, l'entitat haurà d'elaborar un pla en què es detallin les mesures que s'han d'adoptar per corregir les diferències o els incompliments i el seu calendari d'implementació.

67. L'auditoria interna de l'entitat haurà de realitzar el seguiment de la implementació de l'esmentat pla i verificar que les mesures correctores s'adopten i que el calendari es compleix de forma adequada.

68. L'entitat comunicarà a l'AFA, l'inici del període d'implementació del pla de modificació de les seves metodologies d'estimació col·lectiva.

El Consell d'Administració de l'entitat aprovarà els procediments necessaris per decidir i comunicar a l'AFA l'inici del període d'implementació de l'esmentat pla.

Mentre implementa aquest pla, per a les seves estimacions col·lectives l'entitat recorrerà a les solucions alternatives per a les estimacions col·lectives.

C.4. Garanties i Taxacions

C.4.1. Definicions i tipus de garanties eficaces

69. A l'efecte d'aquesta guia, es consideraran garanties eficaces aquelles garanties reals i personals per a les quals l'entitat demostrï la seva validesa com a mitigant del risc de crèdit i la valoració de les quals compleixi amb les polítiques i els procediments establerts a l'apartat "C.4.2 – Valoració de les garanties reals".

L'anàlisi de l'eficàcia de les garanties haurà de tenir en compte, entre d'altres, el temps necessari per a l'execució de les garanties i la capacitat de realització de les garanties per part de l'entitat, així com la seva experiència en la realització d'aquelles. Aquesta anàlisi haurà de ser més rigorosa en cas d'aportació de noves garanties a operacions classificades com a risc normal amb increment significatiu del risc i com a risc dubtós; operacions en què, més probablement, la seva posterior execució pugui convertir-se en la principal via de recuperació del crèdit.

70. En cap cas seran admissibles com a garanties eficaces, a l'efecte d'aquesta guia, aquelles garanties l'eficàcia de les quals depengui substancialment de la qualitat creditícia del deutor o del grup econòmic del que, si escau, formi part.

Almenys en els següents supòsits, es dona una correlació entre l'eficàcia de la garantia i la qualitat creditícia del deutor adversa per a l'entitat:

- a) quan es pignorin accions o un altre tipus de valors negociables del propi titular de l'operació o del grup del que, si escau, formi part;
- b) quan el valor de la garantia real depengui en un grau molt elevat del fet que el titular que atorga la garantia segueixi operant, com en el cas d'algunes naus o elements no polivalents; i
- c) quan es tracta de garanties creuades, de manera que l'avalador d'una operació és, al seu torn, avalat pel segon en una altra operació.

71. En compliment de l'apartat anterior, podran considerar-se eficaços els següents tipus de garanties:

- a) Garanties immobiliàries instrumentades com a hipoteques immobiliàries amb primera càrrega, sempre que es trobin degudament constituïdes a favor de l'entitat. Els béns immobles es desglossen en:
  - i) edificis i elements d'edificis acabats, amb distinció entre:
    - habitatges,
    - oficines, locals comercials i naus polivalents,
    - resta d'edificis, com naus no polivalents i hotels;
  - ii) sòl urbà i urbanitzable ordenat;

- iii) resta de béns immobles, on es classificarien, entre d'altres, els edificis i els elements d'edificis en construcció, com les promocions en curs i les promocions parades, i la resta de terrenys, com finques rústiques.
- b) Garanties pignoratives sobre instruments financers, com dipòsits dineraris i valors representatius de deute o instruments de patrimoni net d'emissors de reconeguda solvència.
- c) Altres garanties reals, inclosos béns mobles rebuts en garantia, segones i successives hipoteques sobre immobles, sempre que l'entitat demostrï la seva eficàcia.

Per avaluar l'eficàcia de les segones i successives hipoteques sobre immobles, l'entitat aplicarà criteris especialment restrictius. Tindrà en compte, entre d'altres, si les càrregues anteriors estan o no a favor de la pròpia entitat, i la relació entre el risc garantit per aquestes hipoteques i el valor de l'immoble.

- d) Garanties personals, així com la incorporació de nous titulars, que cobreixin la totalitat de l'import de la operació i que impliquin la responsabilitat directa i solidària davant l'entitat de persones o entitats la solvència patrimonial de les quals estigui prou contrastada com per assegurar el reemborsament de l'operació en els termes acordats.

Els arrendaments financers es tractaran com a garanties hipotecàries, i els préstecs de recompra inversa, com a garanties pignoratives sobre instruments financers, a l'efecte de l'estimació de cobertures d'acord amb aquesta guia.

C.4.2. Valoració de les garanties reals

C.4.2.1. Polítiques i procediments generals de valoració de garanties reals

72. L'entitat haurà de comptar amb polítiques i procediments escrits, aprovats pel Consell d'Administració, sobre la valoració de les garanties reals. Aquestes polítiques i procediments escrits, que es revisaran almenys anualment, hauran d'incloure:
- a) les freqüències i els procediments, tant per verificar l'existència d'indicis de caigudes significatives de les valoracions, com per actualitzar el valor de les garanties;
  - b) els criteris per considerar que s'han produït caigudes significatives de les valoracions. Aquests criteris inclouran límits quantitius per a cada tipus de garantia real fixats sobre la base de l'experiència de l'entitat i tenint en compte factors rellevants, com la tendència dels preus de mercat o l'opinió d'avaluadors independents. A aquests efectes, es pressuposa que una caiguda del 10% és significativa; i
  - c) els criteris de selecció dels avaluadors.

C.4.2.2. Seguiment i controls de la valoració de les garanties reals

73. L'entitat disposarà de bases de dades amb tota la informació rellevant sobre els immobles i altres garanties reals de les seves operacions, així com sobre la vinculació de les garanties a les operacions concretes.

Aquestes bases de dades hauran de complir amb els requisits establerts a l'apartat "C.3.1 – Principis generals per a l'avaluació, el seguiment i el control del risc de crèdit" per poder sustentar adequadament una anàlisi d'eficàcia de les garanties.

Al seu torn, l'entitat disposarà d'un llibre registre amb totes les taxacions individuals completes i les valoracions, tant de garanties reals eficaces, com d'actius immobiliaris adjudicats o rebuts en pagament de deutes, on s'anotin, per ordre cronològic, totes les sol·licituds o encàrrecs de taxació i les taxacions i valoracions realitzades com a

conseqüència d'aquests encàrrecs, de manera que s'asseguri que totes les taxacions i valoracions realitzades estan incloses als sistemes o bases de dades de l'entitat.

74. Les entitats bancàries han de vigilar i revisar periòdicament les valoracions realitzades pels taxadors. Les entitats han d'elaborar i aplicar polítiques i procediments interns sòlids de garantia de qualitat per qüestionar les valoracions realitzades. Encara que aquest procés pot realitzar-se de diverses formes, depenent de la grandària i el model de negoci de l'entitat, respondrà als següents principis generals:
- a) el procés de control de qualitat l'ha de realitzar una unitat de control de riscos independent de la tramitació, del seguiment i del procés de contractació del préstec;
  - b) la independència del procés de selecció del taxador extern s'ha de comprovar periòdicament en el marc del procés de control de qualitat i s'ha de comparar periòdicament una mostra adequada de valoracions internes i externes similars amb les observacions del mercat;
  - c) s'han de realitzar periòdicament proves retrospectives (*backtesting*) de les valoracions internes i externes dels actius de garantia; i
  - d) el procediment de control de qualitat ha d'emprar una grandària de mostra adequada.
75. L'auditoria interna revisarà regularment l'aplicació de les polítiques i dels procediments de valoració de les garanties. Concretament, sotmetrà a auditoria periòdica la coherència i la qualitat de les bases de dades de les garanties i les seves valoracions.

C.4.2.3. Taxadors

76. L'entitat utilitzarà criteris de selecció i de contractació de proveïdors de valoracions orientats a garantir la independència i l'objectivitat dels avaluadors i la qualitat de les valoracions. Per a això, inclouran almenys factors com la idoneïtat de mitjans humans i tècnics, en termes d'experiència i coneixement dels mercats dels béns a valorar; la solidesa de les metodologies emprades; així com la profunditat, la rellevància i la qualitat de les bases de dades utilitzades.
77. Les entitats han de mantenir una diversificació adequada entre les valoracions assignades als avaluadors. Així mateix, l'entitat haurà d'efectuar un seguiment de les valoracions realitzades per aquests proveïdors. La funció de control de riscos de l'entitat haurà de verificar el compliment dels criteris de selecció anteriors.

D. Classificació de les Operacions en funció del risc de crèdit

78. Els instruments de deute no inclosos a la cartera d'actius financers mantinguts per negociar, així com les exposicions fora de balanç, es classificaran, en funció del risc de crèdit per insolvència, en alguna de les categories recollides a les següents seccions.

Tenint en compte el marc general de gestió del risc de crèdit exposat a l'apartat "C - Marc general de gestió del risc de crèdit", les entitats establiran uns criteris per a l'anàlisi i la classificació de les seves operacions als seus estats financers en funció del seu risc de crèdit, aplicant el que es disposa en aquesta guia, sense perjudici del màxim detall que puguin establir per al seu control intern i, en el supòsit d'entitats dependents estrangeres, sense perjudici que es tinguin en compte les característiques particulars del mercat en el qual operin.

79. Per a la classificació de les operacions en funció del seu risc de crèdit, l'entitat avaluarà si hi ha hagut un increment significatiu del risc de crèdit des del reconeixement inicial.
80. L'entitat podrà identificar les operacions amb risc de crèdit baix per a les quals considerarà que no hi ha hagut un increment significatiu del risc de crèdit, sense necessitat de realitzar una avaluació específica a l'efecte. En aplicació del principi de proporcionalitat, l'ús que faci l'entitat d'aquest enfocament simplificat haurà d'estar d'acord amb la grandària i el grau de sofisticació de l'activitat de l'entitat que s'avalua.
81. Per identificar una operació com a operació amb risc de crèdit baix, l'entitat podrà utilitzar les seves qualificacions de risc internes o altres pràctiques que siguin coherents amb el concepte habitualment utilitzat de risc de crèdit baix i que tinguin en compte el tipus d'instrument i les característiques de risc que s'estan avaluant.
- L'existència d'una qualificació externa de «grau d'inversió», podrà considerar-se com un indicatiu que l'operació presenta un risc de crèdit baix, però no com un factor automàtic per a la seva identificació com a tal, i a més, s'haurà d'avaluar la resta d'informació disponible.
- Quan es doni alguna de les següents circumstàncies, no es podrà considerar que el risc de crèdit és baix:
- quan l'existència d'una garantia real constitueixi l'única justificació per a aquesta consideració; i
  - quan l'operació tingui un risc d'incompliment baix solament en termes relatius, en comparar-lo amb el risc d'incompliment d'altres operacions de l'entitat o del país en el qual operi l'entitat.
82. Quan l'entitat utilitzi les solucions alternatives per a l'estimació de les cobertures de la pèrdua per risc de crèdit per insolvència, les operacions identificades amb el risc de crèdit baix seran aquelles sense risc apreciable, que són:
- Les operacions amb bancs centrals;
  - les operacions amb Administracions Públiques d'Andorra;
  - les operacions amb Administracions Públiques de països de la Unió Europea, incloses les derivades de préstecs de recompra inversa de valors representatius de deute públic;
  - les operacions amb Administracions Centrals de països classificats al grup 1 a l'efecte de risc-país, tal com es descriu a l'apartat "F. Risc de crèdit per raons de risc- país".
  - les operacions a nom de fons de garantia de dipòsits i de fons de resolució, sempre que siguin homologables per la seva qualitat creditícia a Andorra i als països de la Unió Europea;
  - les operacions que estiguin a nom de les entitats bancàries d'Andorra i de països de la Unió Europea i, en general, de països classificats al grup 1 a l'efecte de risc-país, tal com es descriu a l'apartat "F. Risc de crèdit per raons de risc- país".
  - les operacions amb societats de garantia recíproca europees i amb organismes o empreses públiques d'altres països classificades al grup 1 a l'efecte de risc-país, tal com es descriu a l'apartat "F. Risc de crèdit per raons de risc- país", l'activitat principal de les quals sigui l'assegurament o l'aval de crèdit;
  - les bestretes sobre pensions i nòmines corresponents al mes següent, sempre que l'entitat pagadora sigui una administració pública i estiguin domiciliades a l'entitat, i
  - les bestretes diferents de préstecs.
83. Els actius financers comprats o originats amb deteriorament creditici romandran identificats com a tals fins a la seva baixa del balanç. Entre d'altres, els instruments de deute comprats amb un descompte important que reflecteix pèrdues creditícies quedaran identificats com a actius financers comprats o originats amb deteriorament creditici.

D.1. Risc normal (Fase 1)

84. Comprèn totes les operacions que no compleixin els requisits per classificar-les en altres categories.

D.2. Risc normal amb increment significatiu del risc (Fase 2)

D.2.1. Criteris generals per a la classificació de les operacions com a risc normal amb increment significatiu del risc

85. Aquesta categoria comprèn totes les operacions que, sense complir els criteris per classificar-les individualment com a risc dubtós o fallit, presenten augments significatius del risc de crèdit des del reconeixement inicial.
86. La classificació de les operacions com a risc normal amb increment significatiu del risc es farà per l'import del risc en la seva totalitat.
87. Per a l'avaluació de l'augment significatiu del risc de crèdit, es considerarà que l'anàlisi del risc de crèdit és una anàlisi multifactorial i integral.

La pertinència o no d'un indicador específic i la seva importància en comparació amb altres indicadors dependran del tipus de producte així com de les característiques de risc de les operacions i del prestatari.

L'entitat considerarà la informació raonable i fonamentada que estigui disponible sense esforç i sense cost desproporcionat i que sigui pertinent per a l'instrument financer concret que s'estigui avaluant.

No obstant això, pot haver-hi indicadors que no sigui possible analitzar en considerar una operació individual. En aquest cas, s'han d'analitzar els indicadors considerant grups homogenis d'operacions.

88. L'entitat haurà de comptar amb polítiques a les quals es descriguin els indicadors a analitzar segons les característiques de l'operació o grup d'operacions.
89. Per a la determinació de l'augment significatiu del risc de crèdit de les operacions des del seu reconeixement inicial, les entitats tindran en consideració els següents indicadors:
- a) canvis adversos de la situació financera, com un augment significatiu dels nivells d'endeutament, així com increments significatius de les ràtios de servei del deute, entenent com a tal relació entre deute i fluxos de caixa d'exploració;
  - b) caigudes significatives de la xifra de negocis o, en general, dels fluxos d'efectiu recurrents;
  - c) reducció significativa dels marges d'exploració o de la renda recurrent disponible;
  - d) els canvis significatius del cost del risc de crèdit, estimat d'acord amb el que s'estableix per a les qüestions de polítiques de preus de l'apartat "C.1 – Concessió d'Operacions", deguts a canvis d'aquest risc amb posterioritat al reconeixement inicial; inclosos, entre d'altres, els canvis de la prima de risc que s'aplicaria si una determinada operació o una operació similar amb les mateixes condicions i la mateixa contrapart s'emetessin o s'originessin a la data de referència;
  - e) altres canvis del risc de crèdit de l'operació que portarien al fet que les condicions fossin significativament diferents si l'operació s'originés o emetés novament a la data de referència (per exemple: un augment dels imports de garanties exigits o una cobertura més gran amb els ingressos recurrents del titular);

- f) una rebaixa real o esperada de la qualificació creditícia interna de l'operació o del titular o una disminució de la puntuació de comportament atribuïda per avaluar el risc de crèdit internament;
  - g) Un descens significatiu real o esperat del preu o de la qualificació creditícia externa de l'operació principal, així com d'altres indicadors de mercat externs del risc de crèdit de l'operació o d'operacions similars amb la mateixa vida esperada;
  - h) canvis adversos de l'economia o de les condicions de mercat, com increments dels tipus d'interès o de la taxa de desocupació, per a operacions similars que les allunyin de les fixades originalment per a l'operació o grup d'operacions;
  - i) canvis de les condicions d'accés als mercats, o empitjorament de les condicions de finançament, o reducció del suport financer atorgat per tercers al titular, que serien significativament diferents si l'operació s'originés o emetés novament;
  - j) alentiment del negoci o tendències desfavorables a l'operativa del titular que puguin causar un canvi significatiu de la capacitat del titular per complir les seves obligacions de deute;
  - k) augment significatiu de la volatilitat de l'entorn econòmic o del mercat que pogués afectar negativament el titular;
  - l) per a operacions amb garantia real, empitjorament significatiu de la relació entre el seu import i el valor de la garantia, degut a l'evolució desfavorable del valor de la garantia, o al manteniment o augment de l'import pendent d'amortització a causa de les condicions de pagament fixades (com períodes perllongats de carència de pagament de principal, quotes creixents o flexibles, o terminis més dilatats);
  - m) augments significatius del risc de crèdit d'altres operacions del mateix titular, o canvis significatius del comportament de pagament esperat del titular;
  - n) augment significatiu del risc de crèdit a causa de problemes dels col·lectius en dificultats als quals pertany el titular, com els residents d'una determinada àrea geogràfica amb un àmbit inferior al país, o una variació desfavorable significativa al comportament del sector d'activitat econòmica al que pertanyi el titular, així com l'augment de dificultats al grup econòmic dels acreditats relacionats als quals pertanyi el titular;
  - o) canvis adversos als entorns regulatori o tecnològic en els quals opera el titular;
  - p) litigis pendents del titular que poguessin afectar significativament la seva posició financera; i
  - q) sectors econòmics i/o geogràfics amb dificultats financeres evidents.
90. Llevat de prova en contrari, es classificaran com a risc normal amb increment significatiu del risc les operacions en les quals existeixin imports vençuts amb més de 30 dies d'antiguitat.
- Les entitats solament podran considerar un període més gran quan justifiquin que, per a les operacions afectades, no s'ha produït un increment significatiu del risc de crèdit.
91. Les operacions que hagin presentat saldos impagats amb una antiguitat superior a 30 dies en 3 ocasions en un mateix exercici, hauran de classificar-se a la categoria de normal amb increment significatiu del risc durant un període de temps no inferior a 3 mesos a comptar des del dia en què es va produir el tercer impagament superior a 30 dies.
92. No obstant això, les operacions amb fluxos contractuals de pagament amb una periodicitat superior a la mensual es classificaran com a risc normal amb increment significatiu del risc quan presentin imports vençuts amb més de 10 dies d'antiguitat i es mantindran en aquesta categoria, almenys, fins al cobrament de la quota impagada i la subsegüent.

93. Es pressuposa que, abans de classificar-se com a dubtoses, les operacions han estat prèviament categoritzades com a normals amb increment significatiu del risc. En aquesta línia, els actius dubtosos per raons de la seva morositat que deixin de presentar saldos impagats amb una antiguitat superior a 90 dies es mantindran a la categoria de normal amb increment significatiu del risc per un període de temps no inferior a 3 mesos.
94. Les operacions concedides per sota del seu cost, d'acord amb l'establert per a les qüestions de polítiques de preus a punt c) de l'apartat "C.1 – Concessió d'Operacions", seran objecte d'un seguiment separat per identificar augments significatius del risc de crèdit des del reconeixement inicial.
95. S'identificaran com a normal amb increment significatiu del risc les operacions incloses en un acord especial de sostenibilitat del deute, entès com aquell acord celebrat entre el deutor i un grup majoritari de creditors que tingui com a objectiu i com a efecte raonablement previsible assegurar la viabilitat de l'empresa i que compleixi totes les condicions següents:
- a) Que es basi en un pla de viabilitat de l'empresa i que el seu raonament sigui avalat per un expert independent.
  - b) Que sigui precedit d'un exercici prudent d'identificació del deute sostenible de l'empresa. A aquests efectes es considerarà com a deute sostenible aquell import que, d'acord amb el pla, sigui recuperable amb les noves condicions pactades. Per apreciar la recuperabilitat es considerarà un marge suficient per absorbir possibles desviacions de les estimacions realitzades.
  - c) Que sigui precedit d'una anàlisi de la qualitat de la gestió realitzada. En cas que les dificultats per les quals hagi travessat l'empresa no puguin raonablement atribuir-se a factors aliens a la gestió ordinària de l'empresa, caldrà que l'acord comporti canvis dels gestors de l'empresa.
  - d) Que sigui precedit d'una anàlisi de la possible existència de línies de negoci deficitàries i, si s'identifiquen, que l'empresa sigui sotmesa a un procés de reestructuració empresarial en el qual solament es mantinguin els negocis rendibles.
  - e) Que suposi l'acceptació per part dels creditors d'una quitació completa de la part no sostenible del deute, o la seva transformació en participacions de capital.
  - f) Que no existeixin clàusules referides al reemborsament del deute sostenible que impedeixin contrastar al llarg del temps la capacitat de pagament del deutor.
  - g) Que no existeixi cap altre factor que afebleixi la conclusió que l'empresa reestructurada amb les condicions abans assenyalades, amb nous accionistes i, si escau, gestors, i que sigui capaç de complir amb les seves obligacions amb les noves condicions pactades.

Les operacions incloses en un acord especial de sostenibilitat del deute que compleixi amb les condicions descrites anteriorment es consideren, a l'efecte de la seva classificació, com a operacions de renovació o renegociades conforme a les qüestions d) i i) assenyalades a l'apartat "C.1 – Concessió d'Operacions".

96. També s'inclouran en aquesta categoria els riscos de titulars declarats en concurs de creditors per als quals no procedeixi la seva classificació com a risc dubtós segons s'estableix a l'apartat "D.3.2 – Operacions dubtoses per raons diferents de la morositat".

També s'inclouran en aquesta categoria els riscos en els quals s'incorri amb posterioritat a l'aprovació del conveni i pels quals no procedeixi la seva classificació com a risc dubtós.

Els riscos de titulars declarats en concurs que no es trobin classificats com a risc dubtós romandran classificats com a risc normal amb increment significatiu del risc mentre es mantingui la situació concursal del titular.

D.2.2. Operacions de refinançament, refinançades o reestructurades classificades com a risc normal amb increment significatiu del risc

97. Les operacions de refinançament, refinançades o reestructurades que es classifiquin dins de la categoria de risc normal amb increment significatiu del risc per no procedir la seva classificació com a dubtoses a la data de refinançament o reestructuració, d'acord amb el que s'estableix a l'apartat "D.3.4 – Operacions de refinançament, refinançades o reestructurades classificades com a risc dubtós", o per haver estat reclassificades des de la categoria de risc dubtós, en complir els criteris específics per a la seva reclassificació, romandran identificades com a normal amb increment significatiu del risc fins que es compleixin tots els següents requisits:
- a) Que s'hagi conclòs, després d'una revisió exhaustiva de la situació patrimonial i financera del titular, que no és previsible que pugui tenir dificultats financeres i que, per tant, resulta altament probable que pugui complir amb les seves obligacions amb l'entitat en temps i forma.
  - b) Que hagi transcorregut un termini mínim de 2 anys des de la data de formalització de l'operació de reestructuració o refinançament o, si fos posterior, des de la data de reclassificació des de la categoria de risc dubtós.
  - c) Que el titular hagi pagat les quotes meritedes de principal i interessos des de la data en la qual es va formalitzar l'operació de reestructuració o refinançament o, si fos posterior, des de la data de reclassificació des de la categoria de dubtós. Addicionalment, serà necessari:
    - i) que el titular hagi satisfet, mitjançant pagaments regulars, un import equivalent a tots els imports (principal i interessos) que es trobessin vençuts a la data de l'operació de reestructuració o refinançament, o que es van donar de baixa com a conseqüència d'aquesta operació;
    - ii) o bé, quan resulti més adequat atenent a les característiques de les operacions, que s'hagin verificat altres criteris objectius que demostrin la capacitat de pagament del titular.Per tant, l'existència de clàusules contractuals que dilatin el reemborsament, com períodes de carència per al principal, implicarà que l'operació romangui identificada com a risc normal amb increment significatiu del risc fins que es compleixin els criteris descrits en aquesta lletra.
  - d) Que el titular no tingui cap altra operació amb imports vençuts més de 30 dies al final del període de prova.
98. Per tant, quan es compleixin tots els requisits anteriors, les operacions deixaran d'estar identificades als estats financers com a operacions de refinançament, refinançades o reestructurades; sense perjudici que la informació sobre les modificacions realitzades a les operacions quedi degudament recollida a les bases de dades de l'entitat.
99. L'anàlisi de la recuperabilitat en temps i forma del risc, descrit en la lletra a) de l'apartat "D.2.2 – Operacions de refinançament, refinançades o reestructurades classificades com a risc normal amb increment significatiu del risc", se sustentarà en evidències objectives, com:
- a) l'existència d'un pla de pagaments compassats al corrent de fons recurrents del titular; i/o
  - b) l'addició de nous garants o de noves garanties reals eficaces.
100. Durant el període de 2 anys al que es fa referència a la lletra b) del paràgraf 97, un nou refinançament o reestructuració de les operacions de refinançament, refinançades, o reestructurades, o l'existència d'imports vençuts en aquestes operacions amb una antiguitat superior als 30 dies, suposarà la reclassificació d'aquestes operacions a la categoria de risc dubtós per raons diferents de la morositat, sempre que estiguessin classificades en la categoria de risc dubtós abans de l'inici del període de prova.

D.3. Risc dubtós (Fase 3)

D.3.1. Criteris generals per a la classificació de les operacions com a risc dubtós

101. Comprèn els instruments de deute, vençuts o no, en els quals, sense concórrer les circumstàncies per classificar-los en la categoria de risc fallit, es presentin dubtes raonables sobre el seu reemborsament total (principal i interessos) pel titular en els termes pactats contractualment; així com les exposicions fora de balanç, el pagament del qual per part de l'entitat sigui probable i la seva recuperació dubtosa.
102. La classificació de les operacions com a risc dubtós es farà per l'import del risc en la seva totalitat. L'anàlisi d'una operació per determinar si correspon classificar-la com a risc dubtós es farà sense considerar les garanties associades a aquestes operacions.

D.3.2. Operacions dubtoses per raons distintes de la morositat

103. En aquesta categoria s'inclouen les operacions de recuperació dubtosa que no presenten algun import vençut amb més de 90 dies d'antiguitat.
104. Una operació s'inclourà en aquesta categoria quan hagi ocorregut un esdeveniment o diversos esdeveniments combinats, amb un impacte negatiu sobre els fluxos d'efectiu futurs estimats de l'operació. Es consideraran, entre d'altres, els següents indicadors de que ha tingut lloc l'esdeveniment o esdeveniments descrits:
  - a) patrimoni net negatiu o disminució com a conseqüència de pèrdues del patrimoni net del titular en almenys un 50 % durant l'últim exercici;
  - b) pèrdues continuades o descens significatiu de la xifra de negocis o, en general, dels fluxos d'efectiu recurrents del titular;
  - c) retard generalitzat dels pagaments o fluxos de caixa insuficients per atendre els deutes;
  - d) estructura econòmica o financera significativament inadequada, o impossibilitat d'obtenir finançaments addicionals del titular;
  - e) existència de qualificació creditícia, interna o externa, que posi de manifest que el titular es troba en situació d'impagament; i
  - f) existència de compromisos vençuts del titular d'import significatiu enfront d'organismes públics o a empleats.
105. També s'inclouria en aquesta categoria el conjunt de les operacions dels titulars amb algun saldo qualificat com a dubtós per raó de la seva morositat, que no aconseguixin el 20% assenyalat a l'apartat "D.3.3 – Operacions dubtoses per raons de la morositat", si després del seu estudi individualitzat es concloués que existeixen dubtes raonables sobre el seu reemborsament total (principal i interessos).
106. A més, per observar algun dels següents factors automàtics de classificació, s'inclouran necessàriament en aquesta categoria:
  - a) les operacions amb saldos reclamats o sobre els quals s'hagi decidit reclamar judicialment el seu reemborsament per part de l'entitat, encara que estiguin garantits, així com les operacions sobre les quals el deutor hagi suscitat litigi de la resolució del qual depengui el seu cobrament;
  - b) les operacions en les que s'hagi iniciat el procés d'execució de la garantia real, incloent les operacions d'arrendament financer de les quals l'entitat hagi decidit rescindir el contracte per recuperar la possessió del bé;

- c) les operacions dels titulars que estiguin declarats o que consti que es declararan en concurs de creditors sense petició de liquidació;
  - d) les garanties concedides a avalats declarats en concurs de creditors pels quals consti que s'hagi declarat o es declararà la fase de liquidació, o que sofreixin un deteriorament notori i irrecuperable de la seva solvència, encara que el beneficiari de l'aval no hagi reclamat el seu pagament;
  - e) les operacions de refinançament, refinançades o reestructurades que durant el període de prova siguin refinançades o reestructurades o que arribin a tenir imports vençuts amb una antiguitat superior als 30 dies, segons s'estableix a l'apartat "D.2.2 – Operacions de refinançament, refinançades o reestructurades classificades com a risc normal amb increment significatiu del risc"; i
  - f) les operacions comprades o originades amb deteriorament creditici, com aquelles comprades amb un descompte important que reflecteix pèrdues creditícies.
107. Les operacions que comptin amb carència de principal i interessos es classificaran com a dubtoses, tret que l'entitat pugui justificar la recuperació total dels fluxos d'efectiu contractuals, i llavors les haurà de classificar com a risc normal amb increment significatiu del risc o normal en funció de les característiques de l'operació.
108. Els riscos de titulars declarats en concurs de creditors sense petició de liquidació es reclassificaran a la categoria de risc normal amb increment significatiu del risc quan l'acreditat hagi pagat, almenys, el 25 % dels crèdits de l'entitat afectats pel concurs –una vegada descomptada, si escau, la quitació acordada–, o hagin transcorregut 2 anys de l'acte d'aprovació del conveni de creditors, sempre que aquest conveni s'estigui complint fidelment i que l'evolució de la situació patrimonial i financera de l'empresa elimini els dubtes sobre el reemborsament total dels debits, tot això tret que s'hagin pactat interessos notòriament inferiors als de mercat.
- Els riscos en els quals s'incorri amb posterioritat a l'aprovació del conveni de creditors no necessitaran qualificar-se com a dubtosos sempre que es compleixi el conveni i no es tinguin dubtes raonables sobre el seu cobrament.
109. Tret que subsisteixin altres raons per classificar-les com a dubtoses, les operacions classificades en aquesta categoria es podran reclassificar com a risc normal si desapareixen els dubtes raonables sobre el seu reemborsament total en els termes pactats contractualment i si el titular no té imports vençuts amb més de 90 dies d'antiguitat en altres operacions a la data de reclassificació a la categoria de risc normal.

D.3.3. Operacions dubtoses per raó de la morositat

110. Comprèn l'import dels instruments de deute, siguin quins siguin el seu titular i la seva garantia, que tinguin algun import vençut per principal, interessos o despeses pactades contractualment, amb més de 90 dies d'antiguitat, tret que procedeixi classificar-los com a fallits.
- També s'inclouran en aquesta categoria les garanties concedides quan l'avalat hagi incorregut en morositat amb l'operació avalada.
- Es consideraran operacions dubtoses per raó de la morositat del titular els imports de totes les operacions d'un titular quan les operacions amb imports vençuts amb més de 90 dies d'antiguitat siguin superiors al 20% dels imports pendents de cobrament.
- Únicament als efectes de la determinació del percentatge assenyalat, es consideraran, al numerador, l'import brut en llibres de les operacions dubtoses per raó de la morositat amb imports vençuts i, al denominador, l'import brut en llibres de la totalitat dels instruments de deute concedits al titular.

Si el percentatge calculat així supera el 20%, es traspassaran a dubtosos per raó de la morositat tant els instruments de deute com les exposicions fora de balanç que comporten risc de crèdit.

111. Als descoberts i altres saldos deutors a la vista sense venciment pactat, el termini per computar l'antiguitat dels imports vençuts es comptarà des de la data d'inici del saldo deutor.

A les operacions amb quotes d'amortització periòdica, la data del primer venciment a l'efecte de la classificació de les operacions en aquesta categoria serà la data de la quota més antiga a la qual, a la data del balanç, romanguí vençut algun import per principal, interessos o despeses pactades contractualment.

A les operacions refinançades o reestructurades amb la finalitat d'evitar la seva classificació com a risc dubtós per raó de la morositat o que romanguin a la categoria de risc dubtós, es considerarà com a data per al càlcul de la seva antiguitat, a l'efecte de determinar si procedeix a la seva classificació com a risc dubtós per raó de la morositat, la data de l'import vençut més antic que s'hagi refinançat o reestructurat i que romanguí pendent de pagament, amb independència que, com a conseqüència del refinançament o de la reestructuració, les operacions refinançades tinguin imports vençuts o no. A aquests efectes, es consideren com a imports vençuts aquells imports que estiguessin vençuts a la data del refinançament i, es considera com a data de venciment, la data en la qual haguessin vençut de no haver-se dut a terme el refinançament.

Per a les operacions classificades com a dubtoses per raó de la morositat perquè el titular excedeix el percentatge d'operacions amb imports vençuts amb més de 90 dies d'antiguitat assenyalat al punt anterior, l'antiguitat com a risc dubtós per raó de la morositat començarà a computar-se a la seva data de classificació a risc dubtós, amb el nombre de dies màxim de l'antiguitat de l'operació dubtosa per raó de la morositat amb el mateix titular que presenti imports vençuts amb el nombre més gran de dies d'antiguitat.

L'entitat computarà l'antiguitat dels imports vençuts de l'operació en nombre de dies i classificarà les operacions tenint en compte que, per transformar en dies els terminis en mesos d'aquesta guia, tots els mesos es computen com si tinguessin 30 dies.

112. Les operacions dubtoses per raó de la morositat en les quals simultàniament concorrin altres circumstàncies per qualificar-les com a dubtoses s'inclouran dins de la categoria de dubtoses per raó de la morositat.
113. Tret que subsisteixin altres raons per classificar-les com a risc dubtós, les operacions classificades en aquesta categoria es podran reclassificar a normal amb increment significatiu del risc si, com a conseqüència del cobrament de part dels imports vençuts, desapareixen les causes que van motivar la seva classificació com a risc dubtós d'acord amb l'indicat als paràgrafs anteriors i el titular no té imports vençuts amb més de 90 dies d'antiguitat en altres operacions a la data de reclassificació a la categoria de risc normal. En aquest sentit, s'haurà de tenir en consideració l'establert en el paràgraf 93 de la present guia, que estableix que els actius dubtosos per raons de morositat que deixin de presentar saldos impagats amb una antiguitat de 90 dies es mantindran a la categoria de normal amb increment significatiu del risc per un període no inferior a 3 mesos.

D.3.4. Operacions de refinançament, refinançades o reestructurades classificades com a risc dubtós

114. A la data de l'operació de refinançament o de reestructuració, les operacions de refinançament, refinançades o reestructurades i classificades com a risc normal o normal amb increment significatiu del risc s'analitzaran per determinar si procedeix a la seva

reclassificació a la categoria de risc dubtós. En aquesta anàlisi es tindran en compte els criteris generals que determinen la classificació de les operacions com a risc dubtós, així com els criteris específics que es recullen a continuació.

115. Llevat de prova en contrari, es reclassificaran a la categoria de risc dubtós les operacions de refinançament, refinançades o reestructurades que compleixin algun dels següents criteris:
- a) Se sustentin en un pla de pagaments inadequat. Entre altres supòsits, es considerarà que no existeix un pla de pagaments adequat quan aquest s'hagi incomplert reiteradament, s'hagi modificat per evitar incompliments o se sustenti en expectatives no confirmades per les previsions macroeconòmiques.
  - b) Incloguin clàusules contractuals que dilatin el reemborsament de l'operació mitjançant pagaments regulars. Entre d'altres, els períodes de carència superiors a 2 anys per a l'amortització del principal es consideraran clàusules amb aquestes característiques.
  - c) Presentin imports donats de baixa del balanç per considerar-se irrecuperables que superin les cobertures que resultessin d'aplicar els percentatges establerts per al segment de risc corresponent a les solucions alternatives per a risc normal amb increment significatiu del risc.
116. Quan es produeixi el refinançament o la reestructuració d'una operació que estigués classificada prèviament com a risc normal o normal amb increment significatiu del risc, l'entitat haurà de realitzar l'anàlisi descrita als paràgrafs precedents per determinar si procedeix, o no, a la reclassificació a risc dubtós de l'operació:
- a) Quan aquesta anàlisi tingui com a resultat que no procedeix la reclassificació a risc dubtós de l'operació, en no haver-se posat de manifest una modificació substancial dels imports que espera recuperar abans i després del refinançament o reestructuració, l'entitat no donarà de baixa del balanç l'actiu financer existent íntegrament; únicament procedirà, si escau, a la baixa parcial dels import fallits. L'actiu financer existent es classificarà com a risc normal amb increment significatiu del risc, d'acord amb l'establert a l'apartat "D.2.2 – Operacions de refinançament, refinançades o reestructurades classificades com a risc normal amb increment significatiu del risc".
  - b) Quan l'anàlisi tingui com a resultat que correspon la reclassificació a risc dubtós de l'operació, l'entitat determinarà si procedeix o no la baixa de balanç de la totalitat de l'actiu financer existent seguint les polítiques establertes a aquest efecte. Quan procedeixi la baixa de balanç, el nou actiu financer reconegut serà un actiu financer adquirit o originat amb deteriorament creditici. Quan no procedeixi la baixa de balanç, l'entitat classificarà l'actiu financer existent com a risc dubtós i procedirà, si escau, a la baixa parcial dels imports fallits.
117. El refinançament o reestructuració d'una operació que estigués classificada prèviament com a risc dubtós no produirà la seva reclassificació a la categoria de risc normal amb increment significatiu del risc o normal. Per considerar que la qualitat creditícia de l'operació ha millorat, el titular ha de demostrar consistentment durant un període de temps la seva capacitat de satisfer els pagaments amb les noves condicions contractuals, en els termes que s'estableixen al paràgraf 119.
- L'entitat determinarà si procedeix la baixa del balanç de la totalitat de l'actiu financer existent seguint les polítiques establertes a aquest efecte. Quan escaigui la baixa, el nou actiu financer reconegut serà un actiu financer adquirit o originat amb deteriorament creditici; quan no es doni de baixa l'actiu existent, l'entitat continuarà classificant-lo com a risc dubtós procedint, si escau, a la baixa parcial sobre els que hagi deixat de tindre drets o dels imports fallits.
118. Quan el titular exerceixi l'ús de clàusules implícites de reestructuració o de refinançament, l'entitat haurà d'analitzar les causes per les quals el titular ha exercit aquestes clàusules i determinar si l'operació ha de classificar-se com a risc dubtós.

119. Per procedir a la reclassificació a risc normal amb increment significatiu del risc, serà necessari que es verifiquin tots els criteris que, amb caràcter general, determinen la classificació de les operacions en aquesta categoria i els criteris específics que es recullen a continuació:
- a) Que s'hagi conclòs, després d'una revisió exhaustiva de la situació patrimonial i financera del titular, que no és previsible que pugui tenir dificultats financeres.
  - b) Que hagi transcorregut un període d'un any des de la data de refinançament o reestructuració.
  - c) Que el titular hagi pagat les quotes vençudes del principal i dels interessos, i que s'hagi reduït el principal renegociat, des de la data en la qual es va formalitzar l'operació de reestructuració o refinançament o, si fos posterior, des de la data de reclassificació de l'operació a les categories de dubtosos. Conseqüentment, l'operació no podrà presentar imports vençuts. Addicionalment, serà necessari:
    - i) que el titular hagi satisfet, mitjançant pagaments regulars, un import equivalent a tots els imports, principal i interessos, que es trobessin vençuts a la data de l'operació de reestructuració o refinançament, o que es van donar de baixa com a conseqüència d'ella;
    - ii) o bé, quan resulti més adequat atenent a les característiques de les operacions, que s'hagin verificat altres criteris objectius que demostrin la capacitat de pagament del titular.
- Per tant, l'existència de clàusules contractuals que dilatin el reemborsament, com períodes de carència per al principal, implicarà que l'operació romangui identificada com a risc dubtós fins que es compleixin els criteris descrits en aquesta lletra.
- d) Que el titular no tingui cap altra operació amb imports vençuts de més de 90 dies a la data de reclassificació a la categoria de risc normal amb increment significatiu del risc de l'operació de refinançament, refinançada o reestructurada.

D.3.5. Meritament d'interessos a les operacions classificades com a risc dubtós

120. Als riscos dubtosos, diferents dels comprats o originats amb deteriorament creditici creditícia, els interessos que es reconeixeran al compte de pèrdues i guanys seran el resultat d'aplicar el tipus d'interès efectiu sobre el seu cost amortitzat; és a dir, ajustat per qualsevol correcció de valor per pèrdues per deteriorament.
121. Si l'entitat calcula els ingressos per interessos aplicant el tipus d'interès efectiu sobre l'import brut en llibres i utilitza una partida correctora per ajustar l'excés sobre l'import que es reconeixerà al compte de pèrdues i guanys, d'acord amb el punt anterior, aquesta partida correctora haurà de dotar-se contra despeses per interessos. D'aquesta manera, el rendiment de l'operació reconegut al marge d'interessos del compte de pèrdues i guanys serà igual al resultat d'aplicar el tipus d'interès efectiu al cost amortitzat.
122. En qualsevol cas, el cost amortitzat d'una operació, una vegada reconeguts els interessos que corresponguin d'acord amb el punt 120, no podrà superar el valor actual dels fluxos d'efectiu que l'entitat espera rebre, descomptat al tipus d'interès efectiu original. Si el primer és més gran, l'excés es reconeixerà com a pèrdua per deteriorament al compte de resultats, incrementant l'import acumulat de les correccions de valor per deteriorament prèviament constituïdes.
123. Pel que fa als riscos comprats o originats amb deteriorament creditici, els ingressos per interessos es calcularan aplicant el tipus d'interès efectiu ajustat per qualitat creditícia al cost amortitzat de l'actiu financer.

124. Els interessos de demora no es tenen en compte per al càlcul del tipus d'interès efectiu, o del tipus d'interès efectiu ajustat per qualitat creditícia, per la qual cosa no es reconeixen ingressos per interessos de demora fins que no s'hagin rebut pagaments en efectiu del titular.

D.4. Risc fallit

125. En aquesta categoria s'inclouran els instruments de deute, vençuts o no, per als quals, després d'una anàlisi individualitzada, es consideri remota la seva recuperació a causa d'un deteriorament notori o irrecuperable de la solvència de l'operació o del titular. La classificació en aquesta categoria comportarà la cancel·lació íntegra de l'import brut en llibres de l'operació i la seva baixa total de l'actiu.
126. L'import romanent de les operacions amb imports donats de baixa (baixa parcial) per extinció dels drets de l'entitat («pèrdua definitiva»), per motius com condonacions o quitacions, o per considerar-los irrecuperables, sense que es produeixi l'extinció dels drets («fallits parcials»), es classificarà íntegrament a la categoria que li correspongui en funció del risc de crèdit; freqüentment, risc dubtós. Les entitats hauran de mantenir registres separats de les pèrdues definitives per extinció dels drets a les operacions que romanen a l'actiu i dels imports fallits o considerats irrecuperables.
127. Es consideraran, en tot cas, com de recuperació remota:
- a) les operacions dubtoses per raó de morositat quan tinguin una antiguitat a la categoria superior a quatre anys o, abans d'assolir aquesta antiguitat, quan l'import no cobert amb garanties eficaces s'hagi mantingut amb una cobertura per risc de crèdit del 100 % durant més de dos anys, tret que comptin amb garanties reals eficaces que cobreixin, almenys, el 10 % de l'import brut en llibres de l'operació; i
  - b) les operacions de titulars que estiguin declarats en concurs de creditors pels quals consti que s'hagi declarat o es vagi a declarar la fase de liquidació, excepte aquelles que comptin amb garanties reals eficaces que cobreixin, almenys, el 10 % de l'import brut en llibres de l'operació.

La classificació en aquesta categoria pels supòsits indicats no implica que l'entitat interrompi les negociacions i les actuacions legals per recuperar el seu import.

No obstant això, per classificar en aquesta categoria operacions abans que transcorrin els terminis indicats a la lletra a) anterior, serà necessari que l'entitat provi, a la seva anàlisi individualitzada, que han adquirit la condició de fallits.

Per poder aplicar l'excepció relativa a garanties reals eficaces que cobreixin, almenys, el 10% de l'import del risc, indicada a les lletres a) i b) anteriors, serà necessari comptar amb una valoració actualitzada de la garantia real. La freqüència mínima d'actualització és la que correspon, segons l'esmentat a l'apartat "C.4.2.1 – Polítiques i procediments generals de valoració de garanties reals", a la categoria en la qual està classificada l'operació, normalment, risc dubtós.

128. Els instruments de deute fallits es continuaran classificant i informant com a risc fallit fins a l'extinció de tots els drets de l'entitat (per prescripció, per condonació o per altres causes) o fins a la seva recuperació.
129. Les operacions classificades com a risc fallit donaran lloc al reconeixement d'ingressos al compte de pèrdues i guanys únicament quan l'entitat rebi pagaments en efectiu, s'adjudiqui garanties reals o les rebi en pagament.

E. Solucions alternatives

130. L'AFA, sobre la base de la seva experiència como a supervisor del sistema financer andorrà i tenint en compte la informació de la qual disposa de les entitats bancàries en relació amb dades històriques dels impagaments, de les pèrdues creditícies de les entitats bancàries i, d'una estimació de l'evolució futura de les principals variables macroeconòmiques, ha estimat uns percentatges de cobertura com a solució alternativa per a les operacions classificades com a normals, normals amb increment significatiu del risc i dubtoses, els quals es detallen a continuació.

S'ha de considerar que els percentatges de cobertura com a solució alternativa representen una estimació fiable de les pèrdues esperades en el conjunt de les entitats bancàries de les operacions concedides a agents econòmics del Principat d'Andorra.

131. Per a la correcta aplicació de la solució alternativa al model col·lectiu de les entitats bancàries andorranes als riscos assumits a Andorra les entitats bancàries han de considerar la següent fórmula i les següents explicacions per a l'estimació i el càlcul de la pèrdua esperada.

$$PE_{[x]} = \sum_{\forall y} \overline{PD}_{[x,y]} * \overline{LGD}_{(x)} * (EAD_{[x,y]} - impGar_{[z \in x]} * (1 - HC_{gar[z \in x]}))$$

On:

- **x** ∈ {1,33}: correspon al segment de l'ICCG que es detalla a la taula 1 de percentatge de cobertura.
- **y** ∈ {1,9}: Fase en la que es troba classificada l'operació (fase 1, fase 2 i fase 3).
- **z** ∈ {1,11}: Tipus de garantia segons es detalla a l'apartat 132.
- $\overline{PD}_{[x,y]}$: (*probability of default*): Probabilitat poblacional de que un préstec entri en mora. Aquesta depèn del segment i de la fase. Per tant, el percentatge variarà en funció de la classificació al segment al que pertanyi l'operació, la finalitat així com la seva classificació creditícia (*Risc Normal- fase 1; Risc normal amb increment significatiu del risc- fase 2; Risc dubtós- fase 3*).

En aquest sentit, cal destacar la importància de que les entitats bancàries tinguin una correcta segmentació de les operacions i de la parametrització dels sistemes i que aquestes siguin revisades regularment amb una periodicitat mínima anual pel departament d'Auditoria Interna.

- $\overline{LGD}_{[x]}$: (*loss given default*): Pèrdues esperades poblacionals si el préstec entra en mora, les quals depenen del segment. En el cas que el préstec tingui garanties efectives, les LGD serien les pèrdues sense tenir en compte les garanties efectives del préstec.

- Percentatge de cobertura_[x,y] = $\overline{PD}_{[x,y]} * \overline{LGD}_{[x]}$:

Taula 1

Solucions alternatives										
Segmentació	Finalitat de l'operació	Fase 1	Fase 2	Fase 3						
				Més de 90 dies sense excedir els 6 mesos	Més de 6 mesos sense excedir els 9 mesos	Més de 9 mesos sense excedir 1 any	Més d'1 any sense excedir els 15 mesos	Més de 15 mesos sense excedir els 18 mesos	Més de 18 mesos sense excedir els 21 mesos	Més de 21 mesos
Administracions centrals i bancs centrals - Govern d'Andorra	-	0,50%	7,50%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Administracions regionals i autoritats locals - Comuns	-	0,50%	7,50%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Empreses - Assegurances	-	0,50%	7,50%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Empreses - Organismes d'inversió col·lectiva	-	0,50%	7,50%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Entitats del sector públic - Parapúbliques	-	0,50%	7,50%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Entitats del sistema financer	-	0,50%	7,50%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Entitats del sector públic - Altres	-	0,50%	7,50%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Entitats del sector públic - Concessions administratives	-	0,50%	7,50%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Entitats del sector públic - Estacions d'esquí i camps de neu	-	0,50%	7,50%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Empreses - Altres	-	0,83%	7,74%	75,00%	85,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Empreses - Comerç	-	0,83%	7,74%	75,00%	85,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Empreses - Hosteleria i restauració	-	0,83%	7,74%	75,00%	85,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Empreses - Indústria i energia	-	0,83%	7,74%	75,00%	85,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Empreses - Sector primari	-	0,83%	7,74%	75,00%	85,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Empreses - Sector serveis	-	0,83%	7,74%	75,00%	85,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Empreses - Camps de neu	-	0,83%	7,74%	75,00%	85,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Empreses - Serveis de salut i benestar	-	0,83%	7,74%	75,00%	85,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles - Primer habitatge	Compra primer habitatge	0,95%	13,56%	60,00%	65,00%	75,00%	85,00%	95,00%	100,00%	100,00%
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles - Primer habitatge	Compra segon habitatge	0,95%	13,56%	60,00%	65,00%	75,00%	85,00%	95,00%	100,00%	100,00%
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles - Primer habitatge	Obra pública	1,19%	16,95%	75,00%	85,00%	90,00%	95,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles - Primer habitatge	Resto	1,59%	22,84%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles - Segon habitatge/comercial	Compra primer habitatge	0,95%	13,56%	60,00%	65,00%	75,00%	85,00%	95,00%	100,00%	100,00%
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles - Segon habitatge/comercial	Compra segon habitatge	0,95%	13,56%	60,00%	65,00%	75,00%	85,00%	95,00%	100,00%	100,00%
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles - Segon habitatge/comercial	Obra pública	1,19%	16,95%	75,00%	85,00%	90,00%	95,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles - Segon habitatge/comercial	Resto	1,59%	22,84%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Exposicions garantides amb hipoteques sobre béns immobles - Terrenys	-	1,59%	22,84%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Minorista - PIME	-	0,71%	8,80%	65,00%	75,00%	80,00%	90,00%	95,00%	100,00%	100,00%
Minorista persona física - Altres	-	0,68%	7,50%	40,00%	50,00%	60,00%	70,00%	85,00%	100,00%	100,00%
Minorista persona física - Consum	-	0,93%	9,68%	60,00%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Minorista persona física - Palanquejament	-	0,93%	9,68%	60,00%	70,00%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Riscos especialment elevats - Finançament especulatiu de béns immobles	-	1,90%	27,60%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Riscos especialment elevats - Inversions en empreses o fons de capital risc i fons d'inversió alternatius amb palanquejament	-	1,90%	27,60%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Altres riscos especialment elevats	-	1,90%	27,60%	80,00%	90,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

- **EAD**_[x,y]: (*exposition at default*): les entitats hauran d'aplicar la següent fórmula:

$$\text{EAD} = \text{Disposat o risc viu} + \text{Disponible} * \text{CCF (factor de conversió)}$$

Les entitats bancàries hauran d'aplicar el factor de conversió (CCF) d'acord a la normativa de solvència vigent i segons s'estableix en el punt 133.

- **impGar**_[z€x]: és el valor de les garanties reals eficaces assignat a la respectiva EAD.
- **HCgar**_[z€x]: és el descompte a aplicar (%) a la garantia, segons es desprèn de l'apartat 132.

132. La següent taula mostra el descompte poblacional a aplicar (%) sobre el valor de referència de les garanties reals eficaces en funció de la seva naturalesa i a través del qual s'obté l'import a recuperar d'aquestes garanties.

Taula 2

Solucions alternatives (model andorrà)	
Segmentació Doc ICCG Garanties	Descomptes s/ valor de referència
Terreny urbanitzable sense pla parcial aprovat	55%
Terreny urbanitzable amb pla parcial aprovat	55%
Terreny urbanitzat	55%
Terreny no urbanitzable	55%
Obra en curs	55%
Obra acabada - Edifici habitatge	45%
Obra acabada - Edifici hotel	45%
Obra acabada - Local comercial i/o oficines	45%
Obra acabada - Naus	45%
Garantia dinerària	0%
Garantia de valors	20%

133. En la classificació de les partides fora de balanç, per a aquelles operacions i/o contractes amb saldo disponible, entenent com a saldo disponible el valor de l'exposició d'una partida fora del balanç, és ponderarà tenint en compte els factors de conversió (CCF) del mètode estàndard per al càlcul dels requeriments de capital d'acord amb la normativa de solvència vigent.

F. Risc de crèdit per raons de Risc- País

134. Per risc-país s'entén el risc que concorre a les operacions amb titulars residents a un determinat país per circumstàncies diferents del risc comercial habitual, o del risc d'insolvència.

El risc-país comprèn el risc sobirà, el risc de transferència i els altres riscos derivats de l'activitat financera internacional, segons es defineixen a continuació:

- a) Risc sobirà és el dels creditors dels Estats o d'entitats garantides per ells, en quan poden ser ineficaces les accions legals contra el titular o contra l'últim obligat al pagament, per raons de sobirania.

- b) Risc de transferència és el dels creditors estrangers dels residents d'un país que experimenta una incapacitat general per fer front als seus deutes, per manca de la divisa o divises en què estiguin denominats.
- c) Altres riscos derivats de l'activitat financera internacional són els resultants d'alguna de les situacions següents: guerra civil o internacional, revolució, qualsevol esdeveniment similar o de caràcter catastròfic; els esdeveniments d'especial gravetat, polítics o econòmics, com les crisis de balanç de pagaments o les alteracions significatives de la paritat monetària que originin una situació generalitzada d'insolvència; l'expropiació, la nacionalització o la confiscació dictades per autoritats estrangeres, i les mesures expresses o tàcites adoptades per un govern estranger o per les autoritats andorranes que donin lloc a l'incompliment dels contractes.

Les operacions es classificaran als següents grups:

a) Grup 1:

En aquest grup s'inclouran les operacions amb obligats finals residents a:

- i) el Principat d'Andorra;
- ii) els països de l'Espai Econòmic Europeu; i
- iii) Suïssa, els Estats Units, el Canadà, el Japó, Austràlia i Nueva Zelanda, excepte en cas de produir-se un empitjorament significatiu del seu risc-país, en quin cas, es classificaran d'acord amb aquest risc-país.

b) Grup 2:

En aquest grup s'inclouran les operacions amb obligats finals residents a països de baix risc, en termes de la seva forta capacitat i del seu compromís de pagament.

c) Grup 3:

En aquest grup s'inclouran, almenys, les operacions amb obligats finals residents a països la capacitat i la voluntat de pagament dels quals puguin veure's afectades per la situació econòmica o institucional del país o per un previsible deteriorament macroeconòmic significatiu. Aquest deteriorament pot manifestar-se a través de dèficits públics elevats i deute públic creixent, dèficit significatiu i persistent a la balança de pagaments per compte corrent, proporcions altes del deute a curt termini respecte al deute extern total o a les reserves exteriors netes, depreciacions intenses del tipus de canvi o alteracions importants del règim canviari (com abandó o risc imminent d'abandó d'arranjaments monetaris com *currency boards* o sistemes de flotació controlada de la divisa), increment del risc polític o debilitament de la fortalesa institucional que puguin afectar el compromís de pagament, fortes caigudes dels preus de les borses de valors, ràtios de deute públic, externa i de servei d'aquests deutes molt superiors als dels països classificats als grups 1 i 2 o als de països del seu entorn.

d) Grup 4:

En aquest grup s'inclouran, almenys, les operacions amb obligats finals residents a països la capacitat i la voluntat de pagament dels quals puguin veure's molt afectades per un nivell de desenvolupament econòmic o institucional feble o per un previsible deteriorament macroeconòmic significativa. Típicament, s'inclouran les operacions a països amb indicadors que presentin una feblesa més profunda que la corresponent als països classificats al grup 3.

e) Grup 5:

En aquest grup s'inclouran les operacions amb obligats finals residents a països que presentin dificultats perllongades per fer front al servei del seu deute, o la capacitat de

pagament o compromís dels quals faci considerar dubtosa la possibilitat de recobriment íntegre.

f) Grup 6:

En aquesta categoria s'inclouran les operacions, la recuperació de les quals es consideri remota a causa de les circumstàncies imputables a la voluntat i a l'aïllament internacional perllongat del país. En tot cas, en aquest grup s'inclouran les operacions amb obligats finals residents a països que hagin repudiat els seus deutes o que no hagin atès la seva amortització o el pagament d'interessos durant diversos anys consecutius malgrat requeriments a aquest efecte.

Les operacions amb organismes multilaterals integrats per països classificats als grups 3, 4 i 5 es classificaran al grup en què se situï el nombre més gran de països participants, excepte els bancs multilaterals de desenvolupament que tinguin una ponderació igual o inferior al 20% a l'efecte del càlcul de fons propis conforme a la normativa de solvència vigent, que es classificaran al grup 1.

135. Per a la classificació de les operacions per risc de crèdit, per a la seva anàlisi, l'entitat considerarà tant el risc de crèdit per insolvència com el risc-país al que, en el seu cas, estigui exposada. Les operacions es classificaran en la categoria corresponent al risc per insolvència, tret que li correspongui una categoria pitjor per risc-país.

En tot cas, els instruments de deute i exposicions fora de balanç classificats als grups 5 i 6 es classificaran a les següents categories:

a) Risc dubtós: les operacions classificades al grup 5 i les exposicions fora de balanç classificades al grup 6, tret que s'hagin de classificar com a risc fallit.

b) Risc fallit: els instruments de deute classificats al grup 6, que es donaran de baixa de l'actiu, d'acord amb l'establert a l'apartat "D.4. Risc Fallit".

L'empitjorament de la classificació per risc-país dels grups 1 o 2 als grups 3 o 4, així com l'empitjorament de classificació del grup 3 al 4, portarà a la classificació de les operacions com a risc normal amb increment significatiu del risc, tret que els correspongués una categoria pitjor per risc d'insolvència. En tot cas, per a la seva anàlisi, l'entitat haurà de considerar altres factors que permetin identificar les operacions o grups d'operacions que s'hagin de classificar com a risc normal amb increment significatiu del risc amb antelació al fet que es produeixi l'esmentat empitjorament de la classificació per risc-país.

136. Les cobertures de les pèrdues per risc de crèdit s'estimaran considerant tant el risc per insolvència com el risc-país. L'estimació de les cobertures per risc-país es farà de forma individualitzada o de forma col·lectiva, segons correspongui a les polítiques desenvolupades d'acord amb els apartats "C.3.3. Requisits per a les estimacions individualitzades de les cobertures" i "C.3.4.1. Requisits per a les estimacions col·lectives de les cobertures."

Andorra la Vella, 21 de desembre del 2018

